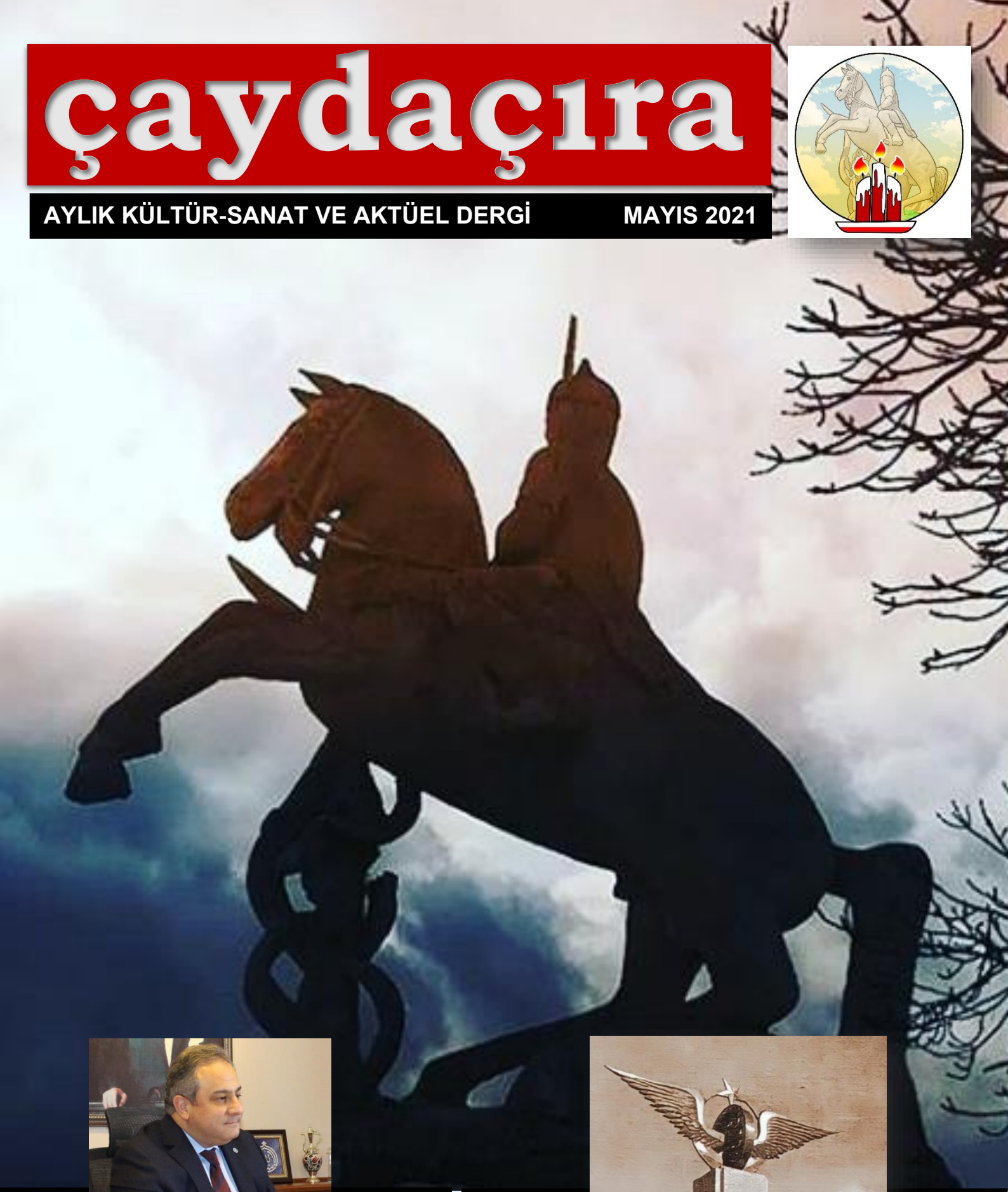
çaydaçıra

AYLIK KÜLTÜR-SANAT VE AKTÜEL DERGİ MAYIS 2021

Prof. Dr. Mustafa Necmi İlhan: "Elazığ'da 'Zöhür' yapmak ayrı bir güzel"

Elazığ'ın göbeğinde 87 yıllık anıt ilgi bekliyor.

YILLIK ABONE FORMU

DINDİK DERGİSİ'NE ABONE OLUN KAPINIZA GELSİN

YILLIK ABONE ÜCRETİ 70 TL

Abone olmak için;
Halk Bankası İsmail Ekrem KATI
İBAN No: TR03 0001 2001 5650 0001 1051 98
ya da
PTT merkezlerinden, İsmail Ekrem KATI adına
Posta Çeki 445533 No'lu hesabına abone
bedelini ücretsiz yatırabilirsiniz.

Not: Adresinizi mutlaka bize bildirin.

Adres: DINDİK Mizah Dergisi Yeni Mahalle Gazi
Cad. Yüce Pasajı Kat:1/105 ELAZIĞ

Email: ekremkati@gmail.com
Tel: 05335654241

İÇİNDEKİLER

Türkiye'nin ilk kadın akrobasi pilotu olan Elâzığlı Edibe Subaşı...

Çelik Kanatlı Anıt

Corona Virüsün İlacı: Çedene Kahvesi

TBMM'de Çaydaçıra Tablosu

Sara Hatun'da Zekat Penceresi

çaydaçıra

AYLIK KÜLTÜR-SANAT VE AKTÜEL DERGİ
SAYI: 5 MAYIS-2021

İMTİYAZ SAHİBİ ve
YAYIN YÖNETMENİ:
YÜCEL ÇAKMAK
cakmakyucel@gmail.com

KATKIDA BULUNANLAR:
İ. EKREM KATI (ELAZIĞ)
MURAT SEVİNÇ (İSTANBUL)
LÜTFİ ERGENE (ANKARA)
AHMET BULUT (ELAZIĞ)
SEVİM ANAGÜR KOYUNOĞLU (İSTANBUL)
BİLAL CİVELEK (İSTANBUL)
M. SAİT KARAÇORLU (İZMİT)
VEDAT YETİK (ELAZIĞ)
MUHAMMET KURŞUN (ANKARA)
GÖKÇE KARAGÖZ (ABD)

Yücel ÇAKMAK

MERHABA…

Zaman su gibi akıp gidiyor. Mayıs ayına da girmiş bulunuyoruz. "Çaydaçıra"yı ve bizi kabullenmeniz bizi ziyadesiyle mutlu ediyor. Bu mutluluk bizi çalışmaya daha çok teşvik ediyor. Öyle ki Mayıs sayısının hazırlıkları devam ederken Haziran ayının planlamasını da yapıyoruz.

Ankara'dan bir güzel röportaj daha geldi. Kardeşim ve Ankara'da Editörümüz **Muhammet Kurşun**, Covid 19 nedeniyle ekranlarda sıkça gördüğümüz Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı Halk Sağlığı Anabilim Dalı Başkanı **Prof. Dr. Mustafa Necmi İlhan** ile görüştü. Oldukça sıcak ve samimi bir ortamda gerçekleşen röportajı beğeniyle okuyacaksınız.

Bu sayıda Ulusal bir kahramanımızdan bahsedeceğiz. Daha doğrusu Elazığlı bir melekten. **Türkiye'nin ilk kadın akrobasi pilotu** olan Elâzığ doğumlu **Edibe Subaşı**'nı size tanıtacağız. Belki ismini ilk kez duyacaksınız ama O'nu tanıdıktan sonra gurur duyacaksınız.

Kim bilir önünden kaç kez geçtiniz? Belki farkına bile varmadınız. **İstasyon Meydanı**'nın önünde **Çelik Kanatlı Anıt** bulunuyor. Elazığ'ın en eski daha doğrusu Elazığ'ın Cumhuriyet Döneminin ilk anıtı. Elazığ kamuoyuna bir öneride bulunuyoruz.

Elazığ ile İstanbul'u birbirine bağlayan ortak cadde: **"Bağdat Caddesi"**…

Şimdiki **Gazi** ve **Hürriyet Caddesi**'ni oluşturan yol, İstanbul'un meşhur **"Bağdat Caddesi"**nin bir devamı…

İzmir'de düşmana ilk kurşunu sıkanın Hasan Tahsin olduğu bilinmesine rağmen ilk kurşunu sıkan **Harputlu Yarbay Arif Bey**'dir. Tarihin tozlu sayfalarında unutulan **Harputlu Yarbay Arif Bey**'in hikayesini zevkle okuyacaksınız.

Bağdat Caddesi ile Elazığ'daki Gazi ve Hürriyet Caddesi nasıl ki birbirine bağlantılı olduysa, birbirlerine benzeyen **Çaydaçıra Dansı'**yla da **Uygur Türkleri**ndeki halk danslarından olan **"Dalda Çıra" Dansı** ise sanki kardeş gibiler… Bu iki dans arasındaki benzerlikleri de **Doç. Dr. Nuri Mahmut**'un kaleminden öğreneceğiz.

İdrak ettiğimiz **Onbir Ayın Sultanı Ramazan**'ı yine hüzünle karşıladık. **"Nerede eski Ramazanlar"** diyerek, eskileri yad ediyoruz. Ramazan ayı ile ilgili iki güzel haberi derledik. **Nuralı Köyü'nde Hilalin görünmesi** ve **Harput'ta eski sahur eğlencelerini** keyifle okuyacağınızı umuyoruz.

Bayramlar, insanlar arasındaki karşılıklı sevgi ve saygının perçinlendiği günlerdir. Bayramlar, insanların birbirleriyle olan dargınlıklarını unuttukları, barıştıkları, kardeşçe kucaklaştıkları günlerdir. 13 Mayıs'da idrak edeceğimiz **Ramazan Bayramınız** mübarek olsun.

NE FARK EDER Kİ GAKGOŞ

Gördün ve görmedesin Hanya, Konya hepsi bir
İsli ekmek sacıyla, baklavalık tepsi bir
Saraydan göç etmekle, mermerde otopsi bir
Gördüklerin nafile ve geçirdiklerin boş
Gönüller aydın olsun ne fark eder ki Gakgoş

Karşımda Marmara'nın pırıl pırıl incisi
Lâkin kulaklarımda Harput'un yanık sesi
Yabancı görmedeyim nerde olsam herkesi
Sanki nur içindeyim veya dört bir yanım boş
Gönüller aydın olsun ne fark eder ki Gakgoş

Alemin hamamında, hanında gözümüz yok
Harmanları bol olsun velhasıl sözümüz yok
Bizim de Hakka şükür değişik özümüz yok
Bizim ayakta hırik, onlarınkinde kaloş
Gönüller aydın olsun ne fark eder ki Gakgoş

Allah kalbimizdedir, mescid kıblemizdedir
Hâlis dua, katıksız bağlanışlar bizdedir
Günah mı kıyas etsek? Bizimkiler dizdedir
Onlarınki gırtlakta, koy desinler ki sarhoş
Gönüller aydın olsun ne fark eder ki Gakgoş.

ALİ SUZİ CAN

RAMAZANLA ÖZDEŞENLER

YÜCEL ÇAKMAK

Ramazan ayı ibadetlerimizin yanı sıra bazı güzellikleri de beraberinde getiriyor.
İftar sofralarının neşesi ve bereketi bu ay da belli oluyor.
İftar ile sahur arasında yaşanan teravih namazları, sohbetler ve ibadetlerin güzellikleri bu ay da yaşanıyor.
Dostlar birbirini hatırlıyor. Aileler bir araya geliyor. Nefis bu ay da sınanıyor.
Bu doyumsuz ayın kıymetini bilelim derken yaşanan salgın hastalık bu güzelliklerden bizi mahrum bırakıyor.
"Nerede o eski Ramazanlar" diyenlerin sayısı iyice çoğalmaya başladı.. Her Ramazan Ayı'nda okur ya da duyarız mutlaka; "Nerede o eski Ramazanlar?" deyimini.
Geçmişe özlem duyanlar, yaşadıklarıyla bugünü kıyasladıklarında, yitirilen değerlerimizle beraber kaybolmaya yüz tutan türlü gelenek ve göreneklerin unutulmasına sitem etmektedirler bu ifâdeyle…
Ramazan aylarında Elazığ'a karşı özlem daha da artıyor.
Mecburiyet (Gazi) Caddesi'nin, Badem Şekerinin, Nohut ekmeğinin, yağlı ekmeğin, Kasaplar Çarşısı'nın, Harput'un manevi hazzının kıymetini daha çok anlamaya başladım.
Yüreğimiz sızlasa da Ramazan ayının mübarek hazzıyla kutsal bir görevi yerine getirmenin sevincini yaşıyoruz.
İlk akla gelen Tahtalı Camii İmamı "Jet Mahmut"dur. Bilmeyen yoktur. Yaşları 50'yi geçenler muhakkak bir Ramazan ayında bir gecede olsa arkasında Teravih Namazı kılmıştır. Tahtalı Camii'nin lâkabıyla meşhûr İmamı "Jet Mahmut" ise, özellikle çocukların ve gençlerin ayak uydurabildiği hızıyla, orta yaşlıların bile azınlıkta kaldığı cemaatiyle, hem kısa

sürede teravih kıldırmakta, hem de tıklım tıklım olan caminin doluluk oranıyla bir efsâneydi âdeta!
Yazar Ali Baylar “O Esgi Günler” adlı kitabında Jet Mahmut’u şöyle yad ediyor:
"Dünya kupası oynanan günlerdi. Gençler Tahtalı Cami’ye gidilerdi. Bu caminin hocası, dokuz dakkada teravi gıldırarah giness rekorlar kitabına girmeyi başaran tek hoca olan Jet Mahmut’tu... Adamın hakkını vermek lazım, ibadetini de yapacan, eğlenceni de yapacan mantığıyla gençleri çekidi camisine."
Mahmut Kahraman bir yazısında “Yaşlılar Yeni Camii’nde Hatimle teravi kılarken, Jet Mahmut, Gençler Dallas’a yetişecek diye 7 dakikada teravih kıldırırdı.” diye not düşmüş.
Bir de Allah rahmet eyle Emmioğlu Nadir Lüleci vardı. Gazi Caddesi’ndeki işyerinde Ramazan’ın ilk gününde badem şekeri kazanını dükkânın vitrinine kurar, bademli şeker imalatını gözler önünde yapardı.
Yine rahmetle andığımız eski Müftülerimizden Hacı Halil Bilginoğlu, İzzetpaşa Camii’ndeki ve Kanal E Televizyonu’ndaki sohbetleri unutulmazdı.
Kim bilir unuttuğumuz daha nice insanlar vardır.
Çağalar daha beş altı yaşında iken, yarımşar gün oruca alıştırılır, akşam üstü sırta alınıp gezdirilirdi. İftarlıklar alınır, gönlü hoş edilirdi. Nohut ekmeği Ramazanların baş misafiriydi.
Eski ramazanlara Kadayıf tatlıların şahıydı, Kasaplar çarşısında Kadayıf almak için uzun kuyruklar oluşur, hatta araya torpil bile konulurdu. Evde analarımız halbur hurması yaparlardı.
Hele sahur bambaşka bir alemdi. Millet o saate kadar yatmaz, esnaf açık olurdu... Herkes Davulu beklerdi. Geldiğinde ise halaylar çekilir, keyif alınırdı…
Son yıllara ise gençlerin Sahur Halayı dikkat çekiyor.
Büyük bir feyz ile idrak ettiğimiz Ramazan’ın, başta ilimiz olmak üzere yurdumuza ve dünyamıza barış, huzur ve mutluluk getirir.
Tüm Müslümanların Ramazan ayını kutlar, hayırlara vesile olmasını dilerim.

Ramazan ayı ve Bayramın müjdecisi olan Hilal, ilk Nuralı'dan görünürmüş…

ÇAYDAÇIRA / ELAZIĞ

Nuralı Köyü, Elazığ'ın kuzeyindeki dağların arasında yer alan, şehir merkezine 6 km uzaklıkta bulunan, Osmanlılardan günümüze kadar Harput Halkı için "Ramazan" ve "Bayram"ların gelişi ve başlangıcını müjdeleyen hilallerin gökyüzünde huşu içerisinde izlendiği şirin bir köyümüzdür.

Nuralı Köyü'nün tarihimizde üstlendiği önemli bir görevi ve bu görevi nedeniyle de bir misyonu vardı. Osmanlılar döneminde Nuralı Köylülerinin görevi, ayı izleyip Harput'a haber vermekti. Bu görev nedeniyle Nuralı köylülerinden vergi bile alınmıyordu.

Nuralı Köylülerinin "Hilal"i gördüklerini haber vermeleri üzerine, Harput ve bağlı birimlerinde yaşayan insanlar yıllarca oruçlarını bu şekilde tutup, bayramlarını da bu şekilde yapmışlardı. Çünkü; Nuralı köyünün doğal konumu, akşam güneş batar batmaz ufukta meydana gelen beyazlık arasında hilalin gözükmesine çok müsaittir.

Ancak bir defasında bütün Müslümanlara 29 gün oruç tutturmak için "ramazan ayları" yerine "bayram aylarını gördük" diye haber vermişler. Bunu birkaç yıl üst üste tekrarlayınca, artık Nuralıların hilali izleme olayının üzerinde şüpheler oluşmuş.

Yapılan incelemede Nuralıların verdikleri bilgilerin doğru olmadığı anlaşılmış.

Bunun üzerine Harput Kadısı ve Müftüsü tarafından bu görev Nuralı'dan geri alınarak, Harput'tan Müslüman birisi görevlendirilmeye başlanmış. Kendisine de kiralık bir binek hayvan ile iki tane Jandarma verilerek Nuralı'ya gönderilir ve hilalin halleri izletilir. Bu görevlinin vereceği bilgilere göre ramazan orucu tutulur, ardından da bayram yapılırmış.

Nuralı'ya giden görevli izleme zamanı geldiğinde köyün kuzeyindeki yüksek tepedeki kayalıklara çıkar, buradan batı ufkunu dikkatle gözetlemeye ve incelemeye başlardı. Ayı gördüğü zaman hemen atına binerek doludizgin Harput'a giderdi.

Kadı ve Müftü'nün huzuruna çıkarak "Rü'yet-i Hilal" yani hilali gördüğünü, sorulacak tüm sorulara doğru cevaplar vermek suretiyle tam olarak kanıtlardı. Ramazan ve Bayramın yarın olacağına bu ispattan sonra karar verilirdi.

Bu karar; top sesleriyle şehir halkına duyurulur, top seslerini duyan halk sevinç içerisinde sokaklara dökülür, birbirleriyle kaynaşırlardı. Bazen de Nuralı Köyünden haber gelmeden Harput'ta ayı görenler olur, bu bilgiler de ilgili makamlarca dikkate alınarak, değerlendirilirdi.

Ramazan gecelerinin vazgeçilmez eğlencesi:

Davul klarnet keyfi

Elazığ'da yıllardı sahur vakti gençler tarafından oynanan "Sahur Halayı" geleneği yıllar önce Harput'ta da yaşanıyormuş.
Günümüzde de davul ile klarnetin kullanıldığı vazgeçilmez bir eğlence haline geldiği ramazan davulunun, eski dönemlerde de yine ramazan ayının davul ve klarnetin varlığından bahseden Harput Tarihçisi İshak Sunguroğlu, o dönemleri Harput Yolları eserinde şu şekilde aktarmıştır;
"Harput'ta ramazan davulunun da bir hususiyeti vardı. Ramazan için en usta davulcular ve en usta zurnacılar, Klarnetçiler seçilirdi. Bunların yanında Fenerci denilen üçüncü bir kişi daha dolaşırdı ki, içinde tek mum yanan yerli bir cam fener elinde, davulcunun önünde yürürdü. Gecenin muayyen zamanlarında sükûn ve sessizlik içerisinde en güzel yerli havaları ve makamları çalarak mahalle mahalle dolaşırlardı. Teravihden sonra yatanlar, davul sesine uyanır kalkarlar. Oturanlar ise bulundukları meclisten dağılır evlerine gider, sahur yemeklerini yer, yatarlardı. Evlerde toplu bir halde oturup da sohbet ederek sahuru bekleyenler bazen davulu bulundukları evin avlusuna veya içeri sofalara alırlar, saatlerce çaldırır, oynar, horra teper, güler eğlenirlerdi. Hülâsa: Ramazan geceleri, bütün Harput canlı ve âdeta ayakta gibiydi. Şimdi sizlere, bu gecelerden birinin hususiyetini

anlatacağım: Yıllardan beri Hacı Kerim efendinin selâmlığında hatimle teravih namazına artık alışmıştık, 1914 (1330) yılı temmuz ayı içindeyiz. Ramazan mevsimin en sıcak günlerine tesadüf ettiğinden selâmlık dairesinin çatı hizasındaki düz damda teravih kılınır ve teravihden sonra da sahura kadar burada serin bir havada ve sanki: gök kubbede ve yıldızlar arasında bir köşkte gibi oturulur, sohbet edilirdi.

20.7.1330 Pazar günü akşamı Hacı Kerim Efendi, Vali Sabit beye iftara daveti olduğundan Mezre'de kalmış, Harput'a çıkmamıştı. Teravih namazı bermutad belli cemaatle kılındı ve Hacı Kerim Efendi olmadığından cemaatin bir kısmı erkence dağılmışlardı. Biz gençler ancak 7-8 kişi kalmış, sohbet ediyorduk, gece epeyce ilerlemişti. Davul sesini işitince hatırıma bir muziplik geldi, arkadaşlara hissettirmeden yanlarından yavaşça kalktım, merdivenlerden inerek cümle kapısının önüne çıktım. Bir az sonra davul da geldi, işaret ettim, kapının önüne geldiler, davulu susturdum ve davulcuları sessiz, sedasız selâmlık dairesine aldım, merdivenlerden yukarı çıkardım ve kendilerine: "Ben dama çıkıyorum, siz biraz sonra düğün havasıyla arkamdan geliniz" diye direktif vererek dama çıktım, yavaşça yerime oturdum. Bir az sonra davulcular bir düğün havasıyla dama çıkınca arkadaşlar birdenbire şaşırdılar ve sonra bu sürprizin benim tarafımdan yapıldığını anladılar, aynı zamanda olayı memnunlukla karşıladılar. Davulcular güzel havalar çalıyorlardı, neş'e içerisinde hemen harekete geçildi. Davulcu, olanca hızıyla vuruyor, kırnata bütün mahalleyi ve bütün kasabayı çınlatıyordu. Bizimkilerin hepsi kol kola halayda... Evlerde yeniden ışıklar yanıyor. Pencerelerden bizi seyir edenlerin adedi çoğalıyor. Yarım saat kadar bu suretle güldük, oynadık, eğlendik. Sonunda davulcular bahşişlerini alarak gittiler. Bizler de dağıldık."

BAYRAM DAVULU VE BAYRAM EĞLENCELERİ

Eski bayramlarda da davul ile klarnetin varlığından bahsetmemiz mümkündür. Bu konuda Sunguroğlu; "Harput'ta Bayram Davulunun da hususiyeti vardı. Ramazan'da geceleri Davul çalan davulcular. Bayramın 1. inci gününden başlayarak son günü akşamına kadar devam etmek üzere Davul ve Klarnetle en güzel yerli havaları çala çala şehrin bütün mahallelerini dolaşır ve kapıları çalarak bahşişlerini alırlardı. Şehrin fakiri de, zengini de bu davulculara para, erzak, mendil, çorap, kumaş gibi bayram hediyelerini memnunlukla verirlerdi, aldıkları bu kumaşları, bu renkli çitareleri ve bu kırmızı mendilleri boyunlarına sarar, bir kısmını da davulun dört bir tarafına dolarlardı.

Kurban bayramlarında ise davulcuların et hisseleri de hususî surette ayrılır kendilerine verilirdi. Sonra bazı konaklardan fazla bahşiş ve hediye koparmak için kapılarının önünde saatlerce çalar, halkı da etraflarına toplayabilirlerdi, halk içinden bilhassa gençler ayrılır. Davulun önünde halay tutar, eğlenirlerdi.

Bayramlarda gençler ve genç kızlar, kendi aralarında ayrı ayrı toplanır, çalar, çağırır, güler, oynar, bayram yaparlardı." şeklinde belirtiyor.

Prof. Dr. Mustafa Necmi İlhan: "Elazığ'da 'Zöhür' yapmak ayrı bir güzellik"

Elazığ Sevdalısı

"Bizle birlikte aynı apartmanda halamlar, amcamlar hep bir aradaydık zöhürü birlikte yapardık. İftara ise hep bir arada ezanın okunmasını bekler ve orucumuzu açardık. Bayram sabahının coşkusunu sanırım başka bir yerde yaşayamıyorum."

MUHAMMED KURŞUN / ANKARA
kursun0623@gmail.com

Ankara Editörümüz Muhammed KURŞUN'un bu ayki konuğu Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı ve Bilim Kurulu Üyesi hemşerimiz Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN ile gerçekleştirdiği keyifli söyleyişi siz değerli okurlarımızla buluşturuyoruz.

Muhammed KURŞUN: Hocam öncellikle bu yoğunluğunuzun içinde bizlere kıymetli vakitlerinizi ayırdığınız için teşekkür ediyorum. Kıymetli Hocam, ilk olarak şunu sormak istiyorum; Çocukluğunuzdaki Ramazan aylarında aklınızda kalan neler var?

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN: Ben teşekkür ederim. Tabi Elazığ'a olan bir hizmette bizimde katkımız olmuşsa ne mutlu çünkü Elazığ'ın benim hayatımdaki yeri farklıdır. Ramazan deyince aklıma ilk gelen "zöhür"… Çocukluğum Elazığ'da geçti, ilkokulu Elazığ Atatürk İlkokulunda başladım, sonrasında da Elazığ'dan kopamadım ve Ramazan aylarının bir bölümünü de olsa Elazığ'da geçirmeye gayret gösterdim. Bunun en büyük sebebi kültürel değerlerimizi yaşamak ve yaşatmaktır. İlk aklıma gelen yarım tutuğum oruçlardı. Biliyorsunuz çocuklarımızın başlangıç esnasında alışmasına katkı sağlayacak oruçlar benim unutamadığım ve ilk aklıma gelen güzel günlerdi. Birde rahmetli babamla Şehit İlhanlar Caddesi üzerinde yer alan pideciden aldığımız sıcak pideler ise yine unutamadığım güzel anılardı. Bizle birlikte aynı apartmanda halamlar, amcamlar hep bir aradaydık zöhürü birlikte yapardık. İftara ise hep bir arada ezanın okunmasını bekler ve orucumuzu açardık. Bayram sabahının coşkusunu sanırım başka bir yerde yaşayamıyorum.

Muhammed KURŞUN: Hocam Ankara'da Elazığ'ı nasıl yaşıyorsunuz?

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN: Çok güzel bir soru teşekkür ediyorum. Öncellikle gelenek göreneklerimize bağlı bir yapıda yaşamaya çalışıyoruz. Elazığ'da ki gibi Annem ve kız kardeşim ile aynı apartmanda oturuyoruz. Kültürel geleneklerimizi yaşamaya çalışıyoruz. Burada eşimiz dostumuz çok, kültür derneklerimiz var onlarla birlikte olmayı gönlümüz istese de maalesef işlerimizin yoğunluğu buna müsaade vermiyor. Gazi Üniversitesi Hastanemizde 450 hocamız, 900 asistan, 300 profesörümüz ve günlük 4000 hastamızla birlikte çalışma tempomuz devam ediyor. Ayrıca Bilim Kurulumuza olan mesaimizden vakit bulamıyoruz.

Muhammed KURŞUN: Ramazan ayında evde pişen yemeklerin arasında olmazsa olmazlardan menü hangisi?

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN: Elazığ yemeklerinde akla ilk gelen bulgurlu yemekler ve bunun başında içli köftemiz, Harput köftemiz diyebilirim. Tabi kebap çeşitlerini de unutmamak gerekir. Benim eşim Edirneli olmasına rağmen öyle güzel Elazığ yemekleri yapıyor ki görenler Elazığlı sanıyor. Kendisine teşekkür ediyorum. Yani Elazığ yemeklerini soframızda yer veriyoruz.

Muhammed KURŞUN: Kıbrıs'ta Şehit düşen kardeşlerinizi biliyoruz tekrardan Rahmet dilerken, TRT ekranlarında başlayan "Bir Zamanlar Kıbrıs" dizisinde proje olarak bir katkınız oldu mu ve şunu sormak istiyorum dizide anlatılmak istenilen mesajı yerinde görüyor musunuz?

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN: Öncelikle bu bir dizi ve kurgu. Birebir aynısı olacak değil ama yakın tarihimizde Kıbrıs Türklerin yaşadığı sıkıntıları dile getirildiği için çok olumlu buluyorum. Bazen bana dizi ile ilgili telefonlar geliyor, sohbet ettiğimiz ortamlar oluyor ve çok dramatik sahneler olduğundan bahsediyorlar. 40 yaş altı grupların proje ile memnuniyeti ve yakın tarihimize ışık tuttukları için olumlu mesajlar alıyorum. Tabi milli hislerin ön plana çıktığı bu diziyi sadece Türkiye'den değil dünya ülkelerinde de arayanlar oldu bu durum beni çok mutlu etti elbette. Allah hepsinden razı olsun özellikle buradan TRT ailesine de şükranlarımı sunuyorum.

Muhammed KURŞUN: Dizinin şuan ki reytinglileri yüksek oluşu projenin tutuğunu gösteriyor. Bu sizce gerçek kesintisi ile alakalı olabilir mi?

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN: Kesinlikle gerçek kesintilerin olması reytinglerle doğru orantılı olduğunu söyleyebilirim. Mesele Şehit İlhanlar özeli değil tabi ki, burada ciddi anlamda soykırıma uğrayan Kıbrıs Türklerinin yaşadığı elem olayı olduğunu unutmamak gerekir.

Muhammed KURŞUN: Hocam Elazığ dersem siz ne dersiniz ve bazen 'ah' çektiğiniz an nedir?

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN: Elazığ denildiğinde aklıma ilk Türk Bayrağımız geliyor. Millilik ve vatanseverlik olmasa olmazlardan. Malum 18 Ağustos 2016 tarihinde Emniyet Müdürlüğümüze menfur saldırı yaşamıştık ve saldırıda yaralıları ambulans beklemeden

araçlarına alan hemşerilerimizi unutmadık. Ayrıca ulusal medyanın da gündeminde olan vatandaşın kan vermek için hastanelere koşması ne kadar hassas olduğumuzu ortaya koymuştur. Elazığlı olmak gurur verici bir durum. Bu arada Elazığ'a giderken karayolunu tercih ediyorum ve kendi aracımla gidiyorum. Yeni Kömürhan Köprüsü ve tünelden geçmek nasip oldu buradan emekleri geçenlerden Allah razı olsun. Kapalı Çarşımızı unutmamak gerekir, büyük bir tarih yatmaktadır. Sivrice Hazar Gölümüz, Harput'umuz, Keban Barajımız, Baskil'de kayısımız, Alacakaya mermerimiz gibi değerlerimize sahip çıkmalıyız. Elazığlı olan her birey üzerine düşen tanıtımını yapması gerekir. Bilim Kurulu Üyesi olarak televizyon programlarına çıktığım zaman bir il örnek vermek gerektiğinde mutlaka Elazığ ismi geçer , hatta geçtiğimiz gün bir programda hemşerimiz Prof. Dr. Mehmet Ceyhan ile birlikteydik ve kendileri 'biz ikimizde Elazığlıyız' söylemi bile şehrin algısı artıyor. Özetle üzerimize düşen vefayı yerine getirmeliyiz.

Muhammed KURŞUN: Hocam son olarak neler söylemek istersiniz ve bizlere kıymetli zamanınızı ayırdığınız için ayrıca teşekkür ediyoruz.

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN: Bende nazik ziyaretiniz ve röportajınız için teşekkür ederim. Elazığ'ı ve Elazığlıyı seviyoruz.

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN kimdir?

1971 Elazığ, Harput doğumlu olan İlhan, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi 1995 mezunudur. Gazi Üniversitesinde Halk Sağlığı Doktorası (2001) ve Hastane İşletmeciliği Yüksek Lisansı (2015), Ankara Üniversitesinde İş Sağlığı Doktorası (2008) yapmıştır.

Gazi Üniversitesinde 1998 yılında Araştırma Görevlisi olarak akademik çalışmalarına başlamış, Tıp Fakültesi Dahili Tıp Bilimleri Bölümü Halk Sağlığı Anabilim Dalında 2004 yılında Öğretim Görevlisi, 2007'de Yardımcı Doçent, 2009'da Doçent, 2014'de Profesör olmuştur. 2014 yılında İş ve Meslek Hastalıkları Bilim Dalı Başkanlığına, 2018 yılında Halk Sağlığı Anabilim Dalı Başkanlığına seçilmiştir.

2020 yılında Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığına atanmıştır. 2021 yılında Tıp Dekanları Konseyi Yürütme Kurulu Başkanlığına seçilmiştir.

Üniversitelerarası Kurul (ÜAK) Tıp-Sağlık Eğitim Konseyi Başkanı (2021-), Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK) Tanıma ve Denklik Komisyonu Sağlık Bilim Alanları Danışma Komisyonu Yürütücüsü (2017-), Mesleki Yeterlilik Kurumu Sağlık ve Sosyal Hizmetler Komitesi YÖK Temsilcisi ve Komisyon Başkanı (2019-) olarak görev yapmaktadır.

İzmir'de düşmana ilk kurşunu sıkan Harputlu…

YARBAY ARİF BEY

Afyon çevresinde Milli Direnişin öncülerinden olan ve milli mücadelenin en buhranlı günlerinde iç isyanların bastırılmasında büyük emeği geçen Arif Bey 1875'de Harput'ta doğdu. Binbaşı Osman Bey'in oğludur. 1883'te Harp Okuluna girerek 1895'te subay çıktı. Sicil numarası 1311-C piyade 27'dir. Balkan Harbinde 32. Alayın 1. Tabur Komutanı olarak görev yaptı. 1. Dünya Savaşında 12 Alay Komutanı olarak Çanakkale'de Arıburnu'nun sol cenabında görev yaptı. Daha sonra 12. Alayla Diyarbakır ve Bitlis'te bulundu. Yarbay rütbesi ile İzmir Merkez Komutanlığına atandı. Yunanlıların İzmir'e çıkışında düşmana karşı il direnişi başlatan odur.

İLK KURŞUNU ATAN YARBAY ARİF BEY'DİR

İzmir'de düşmana ilk kurşunu atan İzmir Merkez Kumandanı Kaymakam (Yarbay) Ârif Beydir. Yaveri Aziziyeli Hoşafoğlu Hüseyin şöyle anlatıyor: "Ârif Bey, işgali pencereden seyrediyordu. Bir ara dayanamayarak elimdeki mavzeri aldı. Halkın şeytan askeri dediği Efzon askerlerinden Yunan bayrağını elinde taşıyana sıktı. Asker yerden bir arşın (yarım metre) sıçrayıp elindeki bayrakla beraber taşların üzerine düştü. Piyadeler geri kaçıştılar. Biraz sonra Yunanlılar makineli tüfek atışına başladılar."

Bu hadisenin ardından Afyon-Bayatlı Arif Bey Yanına birkaç subay ve er alarak kıyafetini de değiştirerek Seyit Gazi'ye geldi.

Arif Bey bu yörede bir taraftan da asker toplamaya başladı. İstanbul Hükümeti Arif Bey'in yok edilmesi için harekete geçti.

Arif Bey, yanındaki subaylarla silah temin etmek amacı ile Seyitgazi askerlik şubesini basarak, aldıkları mühimmatla Bayat-Eğerlitepe'ye gelip Karakeçili Milli Alayını kurduğunu ilan etmiştir. Yarbay Arif Bey komutasında oluşturulan bu askeri güce 'Karakeçili Milli Alayı' denmektedir. Karakeçili Milli Alayı'na çevre illerden de gençler katılmıştır. Bu alay, çevrede asayişi sağlamış, Meclis tarafından görevlendirilerek pek çok isyanı bastırmıştır. Bozkır ayaklanmalarının bastırılmasında büyük rol oynayan Karakeçili Milli Alayı daha sonra Bolu Düzce ayaklanmalarının bastırılmasında da fevkalade yararlıklar gösterdi.

ÇADIRINDA ÖLÜ BULUNDU

Düzce isyanını bastırmaya gittiğinde, Kızılcahamam'da mola verdikleri gece maiyetinden iki kişi tarafından çadırında 11-12 Mayıs 1922 tarihinde başına kurşun sıkılarak öldürüldü.

2 defa evlenmiştir. 1. Eşi Ferik (Ömer Lütfi Paşanın) kızıdır. Bu evlilikten kızı Kaderiye Hanım (Alpsan) ve oğlu Lütfe Bey (Emekli Albay Lütfe Güngör) dünyaya gelmişlerdir. Kaderiye Hanım İstanbul da Lütfe Bey İzmir'de oturmaktadırlar. 2. Hanımı Diyarbakır'lıdır. Bundan da Zekiye ile Cahide isimli iki kızı vardı.

Dansların kardeşliği

ÇAYDAÇIRA - İSTANBUL

Yöremize ait halk danslarından "Çaydaçıra" dansı ile Uygur Türklerindeki halk danslarından olan "Dalda Çıra" dansına çok benzediği iddia edildi.

Uluslararası Uygur Araştırmaları Dergisi'nde 2013 yılında yayımlanan bir makalede, Doç. Dr. Nuri Mahmut, her iki oyun arasında kıyaslama yaparak benzerlikleri dile getirdi. Konusunun, sanatsal ifade şeklinin, figürlerinin benzer ve ortak oluşunun yanı sıra, müziğinin ritmik-melodik (makamsal) özellikleri bakımından benzerliği de şaşırtıcı olduğunu ifade eden Doç. Dr. Nuri Mahmut, "Gerçi ritimlerde bazı farklılıklar söz konusu ise de makamları aynıdır. Örneğin "Çayda Çıra" dansı 8/10 ritimde, Şirvan makamındadır. "Dalda Çıra" Da ise 4/5 ritimde, Kaşgar makamındadır. İki makamın dizileri aynı, adları farklıdır. Her iki dansın koreografisine baktığımızda birçok hareketin aynı olduğunu ya da aynı hareketin tersten kullanıldığını görürüz." diye ifade etti.

www.elazighaberajansi.com

"DALDA ÇIRA" DANSI

Uygur Türklerindeki "Dalda Çıra" dansı şöyle yapılır: Güzel yaz akşamları bağ-bostanlı yeşil alanlarda ağaç dalları çıralar (Fanus)la süslenir. Köy halkı meydana toplanır, sofralar kurulur, fakır-zengin herkes doyurulur. Sofra toplandıktan sonra, köy çalgıcıları (sazendeler) "Dalda Çıra" şarkısını çalmaya başlarlar. Dansçı üzerinde mum yanan tabakları ellerinde tutarak ortaya çıkar. Herkesi selamladıktan sonra bir masanın üzerine çıkar ve dans etmeye başlar. Seyirciler "Dalda Çıra" türküsüne eşlik eder, müziğin meyan bölümünde genç kız ve erkekler masanın etrafında dönerek dans ederler. Oyun zirveye ulaşır.

"ÇAYDA ÇIRA" DANSI

Elazığ halk oyunlarının incisi Çayda Çıra oyunu elde tabaklar ve tabaklara konan mumlarla karanlık bir mekanda başlanarak oynanır. Elazığ'ın ulusal ve uluslararası tanıtımında büyük rolü ve adeta simgesi olan bu halk oyununun doğuşu hakkında çeşitli efsaneler anlatılır. Bu efsanelerden en yaygını şöyledir: Uluovayı ortadan ayıran Haringit Çayı'nın kıyısında kurulu bir köyde düğün vardır. Bu köyün ileri gelenlerinden birinin oğlu evlenmektedir. Yenilir, içilir, günlerce eğlenilir. Artık düğünün son gecesidir. Eğlence olanca coşkusu ve güzelliği ile devam etmektedir. Aniden ay tutulur. Bu olay pek hayra yorumlanmaz. Düğüne katılanlar bunu uğursuzluk olarak yorumlarlar. Davetliler tedirgin olur. Düğünün neşesi kaçar, coşkusu donar. Damadın annesi Pembe Hatun bu duruma çok üzülür. Ne kadar mum varsa köyde toplatır, tabaklara dizer ve orada bulunanların ellerine tutuşturur. Kendisi de başa geçerek mumların ışığında oynamaya başlar. Çalgıcılar hemen bu oyuna uygun bir müzik bulurlar. Davetliler coşar, eğlence devam eder. Böylece çayda çıra oyunu ve melodisi ortaya çıkar. Bugün Elazığ'da güvey ve gelinin misafirlerin huzuruna çıkartılması ve güvey gezdirilmesi geleneğinin yerine getirilmesi esnasında bu oyun oynanmaktadır.

FHGC, 34. yılına ‘merhaba’ dedi!

Fırat Havzası Gazeteciler Cemiyeti (FHGC) Başkanı Semih Erdem, FHGC’nin 34. yaşına merhaba dediğini hatırlattı. Başkan Erdem; “Cemiyetimiz 21 Nisan 1988 yılında yani bundan tam 33 yıl önce kurulan köklü bir cemiyettir. FHGC Başkanı ve yönetimi olarak, cemiyetimizin 34. yılına merhaba demesinin haklı mutluluğunu ve gururunu yaşamaktayız. Ancak koronavirüs pandemisi yüzünden geçen yıl olduğu gibi bu yılda bir kutlama etkinliği yapamamış olmanın üzüntüsü içerisindeyiz. İnşallah 35. yaşımıza sağlıklı günlerde merhaba diyebiliriz. Başarılarla dolu nice yıllara!” dedi.

FHGC Başkanı Semih Erdem, FHGC’nin 34. kuruluş yıl dönümü dolayısıyla bir mesaj yayımladı. Erdem mesajında, FHGC’nin 21 Nisan 1988 yılında bir grup meslektaşının öncülüğünde kurulduğuna dikkat çekerek, FHGC kurulduğu günden bu güne kadar FHGC’nin başarı çıtasını yükseltmesi adına özveri ile çalışan tüm başkanlara ve yönetimlere de teşekkür etmeyi ihmal etmedi.

“PASİF BİR CEMİYET OLAMAZ!”

FHGC ‘de ikinci kez başkan seçildiğine, kendisine ve yönetimine güvenenlerin güvenini boşa çıkarmamak adına ikinci döneminde yönetimi ile birlikte çok daha güzel işlere imza atmak istediklerini kaydeden Başkan Erdem; “FHGC adından söz ettiren, köklü ve son derece faydalı işlere katkı sunan bir cemiyettir. İlimizde basın son derece güçlü. Güçlü basının olduğu bir yerde pasif bir cemiyet olamaz. Bu nedenle pandeminin gölgesinde bile ben ve yönetim kurulundaki değerli arkadaşlarım, üyelerimizin katkısına olacak işleri yapmaya devam ediyoruz” dedi.

“ŞEHRİN MENFAATİNE GÜZEL İŞLER YAPIYORUZ”

Geçmiş dönem yapılan güzel işleri uzun uzun anlatmayacağını yapılan işleri üyelerinin de kamuoyunun da son derece iyi bildiğini aktardı. Başkan Erdem; bu yıl hem Belediye Başkanı Şahin Şerifoğulları’ndan ilimize Basın Müzesi kazandıracağının müjdesini aldıklarını hem de

basın mensuplarının ev sahibi olması adına Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'dan söz aldıklarını ifade etti.

BAŞKAN ERDEM, BASIN ŞEHİTLERİNİ YAD ETTİ!

Basın camiasının kocaman bir aile olduğunu vurgulayan Başkan Erdem her zaman olduğu gibi yine basın şehitlerimizi de unutmadı. Erdem; "FHGC'ye gönül veren ve vefat eden herkesi rahmetle anıyorum. Bu özel günde bir kez daha basın şehitlerimizi de rahmetle anarak, onların ailelerine sabırlar diliyorum. Bu kutsal görevde emek üreten tüm meslektaşlarıma ise başarılarla dolu, sağlıklı ve huzurlu bir meslek hayatı diliyorum" dedi.

"İKİ YILDIR FHGC'NİN YENİ YAŞLARINI, MALESEF PANDEMİ GÖLGESİNDE KARŞILIYORUZ"

Geçen yıl olduğu gibi bu yılda FHGC'nin yeni yaşına pandemi gölgesinde merhaba dediğini hatırlatan Erdem, "Kuruluşumuzun 34. yılına erişmenin haklı mutluluğunu ve gururunu yaşıyoruz. Geçtiğimiz yıl ne yazık ki pandemi gölgesinde etkinlik gerçekleştirememiştik. Maalesef bu yılda pandemi yüzünden dilediğimiz gibi bir etkinlik gerçekleştiremedik. Oysa bundan önceki yıllarda duayen meslektaşlarımızı ödüllendirdiğimiz güzel etkinlikleri hayata geçirebiliyorduk. Ne yazık ki bir yılı aşkın süredir tüm dünyayı kasıp kavuran koronavirüs tedbirleri kapsamında iki yıldır güzel bir etkinliğe imza atamayacak olmanın burukluğu ve geçmiş etkinliklere özlem duyan bir ruh halindeyiz. Ama yine de her şeye rağmen bölgemizin en kapsamlı ve en köklü basın cemiyeti olmanın haklı gururunu yaşıyoruz. İnşallah 35. yıl etkinliklerimize en sağlıklı günlerde merhaba diyebiliriz. Nice nice güzel başarılı yıllara" diyerek sözlerini noktaladı.

Asaletin anlamı “Bordo”

ÇAYDAÇIRA / ELAZIĞ

Elazığ’ın tescilli Öküzgözü Üzümü’nün rengi bordo, Dünyada bir tek Elazığ’da bulunan mermerin de rengi Bordo ve Elazığ Vişnesinin de rengi Bordo… Yöresel ürünlerden dolayı Elazığspor da forma rengi olarak Bordo rengini seçmişti.

Bordonun anlamı nedir?

Bordo renk, Kırmızının koyu tonlarındadır. Siyah ve Kırmızının karışımı ile elde edebilir. En çok sonbahar ve kış aylarında kullanılır ve kırmızıya yakın siyaha yakın olmak üzere birçok tonu vardır. Bayanlarda kıyafet alanında çok sık kullanılan bu renk te siyah gibi asil bir renktir ve asaleti temsil eder.

Koyu renk grubuna ait bir renk türü olan bordo, açık renklerle bir arada kullanılabilir. Bu durum kendisine diğer koyu renklere oranla daha sıcak ve iç açıcı bir renk olma özelliği kazandırır. Bordo bu özelliği ile insan psikolojisi üzerinde olumlu etkilere sahiptir.

Bordo rengi psikolojik olarak özgüven kazanımını sağlar**.** İş hayatında liderlik yanı öne çıkmış kişilerin tercih ettiği bir renktir

Bordo rengi, sinir sisteminin aşırı heyecanlanmasından dolayı kişiyi çeşitli hareketlere itme yeteneğine sahiptir. Bordo bağlılık ve enerji için çağırır.

Soldan: Sadık Bingöl, Elazığ Milletvekili Nurettin Ardıçoğlu, Prof. Dr. Mustafa Temizer, Prof. Dr. Kerim Sunguroğlu

DP cezalandırıldı

Demokrat Partinin 1957'de yapılan milletvekili seçimlerini Elazığ da kaybetmesinde, Atatürk Üniversitesi'nin politik baskılarla Elazığ'dan Erzurum'a alınmış olmasında rol oynadığı bir gerçektir.

HÜSEYİN GAZİ ORHAN
Fırat üniversitesi Hastanesi
Basın ve Halkla İlişkiler Müdürü

Artık bütün Elazığlılar Atatürk Üniversitesi'nin Elazığ da kurulmasıyla ilgili Bakanlar Kurulunun kararını ve TBMM'DEN çıkacak kanunu beklemektedir. Elazığ'a gelen TBMM Başkanı Refik Koraltan, Elazığ Belediye binasının önündeki meydanda toplanan halka hitap etmektedir. Halkın; 'Üniversite… Üniversite' diye tempo tutması üzerine*; "Sevgili Elazığlılar meraklanmayın üniversitenizin müjdesini yakında Elazığ'ı teşrif edecek olan Sayın*

Başbakanımız verecektir" der. Bu müjde ile coşan Elazığlılar TBMM Başkanı Refik Koraltan'a büyük tezahüratlarda bulunurlar.
Bu müjdenin üzerinden bir ay geçmeden Başbakan Adnan Menderes'in Elazığ teşrifleri ve verecekleri mutlu haber beklenirken maalesef bazı politik baskılar sonucu Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın başkanlığında toplanan bakanlar kurulu Atatürk Üniversitesi'nin Erzurum'da açılmasına karar verirler. Karar, aynı gün Ankara radyosunun öğle haberlerinde duyurulur. Bu kararda o zamanın Milli Eğitim bakanı Celal Yardımcı ile Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın Doğu Anadolu'yu ziyaretinin çok büyük payı vardır. 3. Ordu o zaman Erzurum da konuşlanmış ve orduda görev yapan subay ve paşalarla akşam yemeğinde bir araya gelen Milli Eğitim Bakanı ve Reisicumhur Celal Bayar, komutanlara isteklerini sorar; "onlarda maaşlarımız yeterli değil ve çocuklarımıza yüksek tahsil yaptıramıyoruz, Erzurum'a bir üniversite istiyoruz" diye istekte bulunurlar.
Erzurum'da bir üniversitenin kurulması, hiç şüphe yok ki o bölge için çok faydalı dolayısıyla mutluluk duyulması gereken bir olaydır. Ancak, iki yıla yakın bir süre içerisinde çeşitli yönlerden yapılan değerlendirmeler, ilim kurullarının verdikleri raporlar, yerleşke yeri dahi istimlâk edilmiş bu üniversitenin Erzurum'a kaydırılması bütün Elazığlıları üzer.
Elazığlılar çok üzgün ve öfkelidirler. Hükumete çekilen telgrafların haddi hesabı yok. Mahalli gazetelerde tepkili ve tehditkâr yazılar yerini alıyor manşetlerde..

Demokrat Partinin 1957'de yapılan milletvekili seçimlerini Elazığ da kaybetmesinde, Atatürk Üniversitesinin politik baskılarla Elazığ'dan Erzurum'a alınmış olmasında rol oynadığı bir gerçektir.
Seçimlere girmeden18 Ekim1957de Elâzığ'a Hazar Hidro-Elektrik Santralinin açılışına gelen Başbakan Adnan Menderes'e Havaalanında güzel bir karşılama yapan Elazığlılar, bu konu için dikkati çekilerek milletvekilli adaylarınıza bu dönem oy vermeyeceklerini söylemişlerdir. Bunun üzerine Elâzığ'daki konuşmasında Adnan Menderes; "Atatürk Üniversitesinin neden Erzurum'a verdiklerini izah etmiş, Ankara'ya döndüğünde Elâzığ'da üniversite için istimlak edilen yerlerde geniş çapta bir Yüksek Teknik Okul yapacaklarının sözünü verir" Eğer tekrar iktidara gelirsem bu konuyu unutmamam için bana telgraf çekin diye de Elazığlıları uyarmıştı. Sonuç olarak seçimlerde tüm illerde milletvekili çıkartan Demokrat Parti Elâzığ'dan o dönem milletvekili çıkartamamıştır.1958 yılının Kasım ayında Elazığ Çimento fabrikasının temel atma törenine gelen Başbakan Adnan Menderes'i resmi görevliler dışında, partisinin il başkanı ve Belediye Başkanı da dahil hiçbir Elazığlı karşılamaya gelmediğinden, Başbakan istasyondan şehre gelmeyerek geceyi inşaat halindeki şeker fabrikasının misafirhanesinde geçirmek üzere trenle yola devam eder. Ertesi gün ise temel atma töreninde programda belirtilmesine rağmen konuşma bile yapmayan Başbakan Menderes, akşam onuruna verilen yemekte gazetecilere verdiği demeçte Elazığlıların kendisine gücenmiş olduğunu dile getirmiştir. Başbakan Adnan Menderes'e iyi niyet dileklerini iletmek üzere Ankara'ya giden 17 kişilik heyete Menderes "Beni Çok üzdünüz, Elazığ benim kalemdi. Beni daha fazla üzmeyin, sizi üzerim, çıkın odadan dışarı" diyerek tepki göstermiştir ….

Elazığ

GÜNLÜK SİYASİ GAZETE

Yıl : 16 | Sayı: 5021 — Pazartesinden Başka Hergün Çıkar — Telefon: 1096

Fiatı 25 Kuruş

DİKKAT!

Elâzığ'ın Küçük İlânlar servisi sayın okurlarının hizmetindedir. İlânlarınızı Elâzığ'da en fazla tiraja sahip gazetemizde kıymetlendirmeniz kendi menfaatinizdir.

Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'dan Teknik Okulun açılması istendi...

Yüzlerce Yüksek Tahsil Öğrencisi Teknik Okulun buyıl tedrisata açılmasını bekliyor

Elâzığ Halk oyunları ekibi bir gösteri anında...

Dr. Tanyu: Hükûmet hatalı

Elazığ'ın tarih öncesi devri kültürü aydınlanıyor

Atatürk Üniversitesi için Elazığ da istimlak edilen arsalar, gayesine uygun olarak kullanılmadığından mal sahiplerinin, yok pahasına verdikleri bu yerleri geri almak için beş yıllık kanuni sürenin dolmasının bekledikleri günlerde, hükümetin yeni bir teşebbüste bulunması ile "iki Yüksek Teknik Okul açılması ve yerlerinin seçilmesi" hususunda hükümete yetki verilmesini ön gören 7475 sayılı kanun çıkarılır. 6 Mayıs 1960…O tarihlerde Elazığ'da vali olarak görev yapan İlhami Ertem'in öncülüğünde yürütülen çalışmalar sonuç verir ve kurulması düşünülen Yüksek Teknik Okullarında birinin Elazığ'da açılması hakkında Bakanlar Kurulu kararı yayımlanır. Elazığ'da yeniden sevinç rüzgârları esmeye başlar. İlerde teknik üniversiteye dönüştürüleceği söylenen bu okulun bir an önce açılması için Elazığ halkı yeniden seferber olur. Araya 27 Mayıs 1960 ihtilali girince Yüksek Teknik Okul kurulma çalışmaları bir süre için durdurulur.

Şubat 1961'de Elazığlılar şanslarını bir kez daha denemek için ihtilal yapan Milli Birlik Komitesine uzunca bir dilekçeyle başvurarak tekrar Atatürk Üniversitesinin Elazığ'da kurulması gerektiğini belirterek daha önceki yapılan incelemeler ve raporların tekrar incelenmesi gerektiğini buna göre zararın neresinden dönülürse kardır demişlerdir. Fikret Memişoğlu ve arkadaşlarının imzaları ile verilen dilekçede şu ibareler yer almıştır; "27 Mayıs İnkılabı her şeyden önce ilmin cehli boğması ve Türk kültürünün doğması için yapılan bir inkılaptır şüphesiz… Bu hususta bütün aydın zümre ittifak halindedir. İlmin hakiki mürşit kabul edildiği, mesut devirde, düşük iktidar tarafından, ilmi icaplara rağmen yapılan hataların düzeltilmesi, bir zaruret olduğu gibi, memleketimizin kültür kaderinin tayini de, komitenizce, ilmin ışığı altında kabul edilen prensiplerin tabii bir neticesidir. Bu itibarla en büyük kültür tesislerinden biri olan Atatürk

Üniversitesinin yerinin tayininde politik sebeplerle yapılan hatanın düzeltilmesi zamanı gelmiş bulunmaktadır. Bu üniversitenin yerini tayin etmek vazifesi, ilmi heyete tevdi edildiği halde ilmin görüşü yerine getirilmemiş, bilakis bu görüşe aykırı hareket edilmiştir" denilerek tüm rapor madde madde dilekçede belirtilmiş son olarak da dilekçenin bitiminde; "Bu inancımıza binaen, ilişikte sunulan broşürümüzün, Türk ve Amerikan ilim heyetlerinin verdiği raporlarla birlikte incelenmesini; coğrafi, iktisadi ve kültürel yönlerden, durumun tekrar görüşülüp tartışıldıktan sonra icabının yerine getirilmesi için yeniden karar alınmasını, tarihi bir vazife olarak yüksek komitenize saygılarımızla arz ederiz" denilmiştir. Fakat askeri komite bu dilekçeyi dikkate almamıştır. Bu kararın dikkate alınmamasını nedeni de Ordunun Erzurum'daki konumu ve önemine binaen aleyhte olmasının da etkisi olmasıdır.

1961 yılının temmuz aylarında komşu il Malatya'da "İnkılap" adlı mahalli bir gazetede çıkan, yüksek teknik okulun Malatya'da açılacağı haberi ve Malatya milletvekili Müvit Yetkin'in bu konuda çalışmalar ve kulisler yaptığı Elâzığ'da büyük bir tepki ile karşılanmıştır. Bu konu Elâzığ'da "Elazığ Lisesinde Yetişenler Derneği" tarafından kınanarak bir bildirge yayınlanmasına sebep olur. Bu bildiri mahalli gazetelerde yayınlanır.

Bu arada 1961 yılı Mayıs ayı içerisinde bir heyet Ankara'dan Elazığ'a gelerek Atatürk Üniversitesi için istimlâk edilen arazileri gezmişlerdir. Maarif Vekâletinden Müsteşar Nihat Saydamla beraberindeki heyet ve vali Abdullah İğneciler etütlerini bitirerek Yüksek Teknik Okulun kuvvet ve muhtemelle Elazığ'da açılacağını beyan ederek heyet Elazığ'dan ayrılmıştır. Bu haber üzerine Nurettin Ardıçoğlu, Salim Hazardağlı ve askeri hâkim Mustafa Şahin'in çalışmaları ve baskıları sonucu nihayet 1961 yılında Milli Birlik Komitesi üyeleri ve hükümetin aldığı kararlarla Yüksek Teknik Okulun Elazığ'da açılması kesinleşir. Aynı tarihte kampüs projesi yarışmaya açılır. Yüksek Mimar Yaşar Marulyalı ve Yüksek Mimar Levent Paksüt'ün birlikte hazırladıkları kampus projesi yarışmayı kazanınca projede yer alan binaların inşasını Elazığlı Müteahhit Necmi Şahin üstlenir ve 24 Nisan1963 tarihinde törenle yüksek okulun temelleri atılır. Törene dönemin Milli Eğitim Bakanı Şevket Raşit Hatipoğlu, Vali Abdullah İğneciler ve kalabalık bir halk topluluğu katılır. Bayram havasında geçen törende Elazığlılara protokol üyeleri birer konuşma yaparlar. ***Devam edecek…***

Corona Virüsünün İlacı…

ÇEDENE KAHVESİ

ÇAYDAÇIRA - ELAZIĞ

Elazığ ve çevre illerde yetişen Menengiç bitkisinden üretilen çedene kahvesi birçok hastalığın tedavisinde kullanılıyor.

Uzmanlar, her gün bir fincan çedene kahvesinin tüketiminin birçok hastalığın tedavisinde fayda sağladığını söyledi. Çedenenin metabolizmayı da güçlendirdiğini söyleyen uzmanlar, insan vücudunu kanserden koruduğunu ifade etti.

Uzmanlar, "Çedene kahvesinin bilinen birçok özelliği var. Özellikle hücrelerin metabolizması sonucu oluşmuş toksit zararlı maddeleri tutucu özelliği vardır. Yine birçok eser element ve vitamin içermektedir. Bunlarda yine bağışıklık sisteminin güçlendirilmesinde enfeksiyonlara karşı daha iyi savunma vermesinde oldukça faydalıdır. Yine vücuttaki iltihap olaylarında salınımı artan üretimi artan birtakım maddelerin üretimini engellemektedir. Ayrıca yine önemli bir özellik alfa tokoferol dediğimiz bir maddeyi bünyesinde barındırarak hücre zarının yapısının korunmasında oldukça faydaları vardır." şeklinde konuştular.

Menengiç Kahvesinin Faydaları

Antep fıstığının benzeri bir ağaç türü olan menengiç ağacının meyvelerinden elde edilen Menengiç Kahvesi etkileyici kokusu, aromalı tadı ve yumuşak içimi ile ağızda hoş bir tat bırakır. Ülkemizin dağlık bölgelerinde yetişen bu ağaçtan toplanan meyvelerin kavrulması ve öğütülmesinden elde edilir. Odunsu baharatlı tadı ile farklı lezzet deneyimi yaşamak isteyenlerin tercihidir. Halk dilinde Çitlembik, Çedene, Çıtlık isimleri ile de bilinen Menengiç Kahvesi ağızda Antep fıstığı tadı bırakması ile de ayrıca bilinir. En doğal şekilde elde edilmiş yeşil menengiç tanelerinden üretilen Menengiç Kahvesi kafein içermemesi, kafeinsiz kahve olması açısından da tercih edilen bir kahvedir. Solunum yolları hastalıklarına iyi gelir, nefes açma, öksürüğe iyi gelme ve göğüs rahatlatma özelliği vardır. İçerdiği maddelerle mide rahatlatıcı ve hazım kolaylaştırıcı etkisi de vardır. B ve E vitamini açısından da zengindir. İçerdiği vitaminler ile cilde de faydalıdır.

Toz Menengiç Kahvesi Nasıl Yapılır?

Menengiç Kahvesi süt ve su kullanılarak 2 şekilde yapıla bilinir. Genellikle süt ile pişirilmesi tercih edilen Menengiç Kahvesi yağlı bir yapısı olduğundan dolayı yağsız veya yarım yağlı süt ile pişirilmesi önerilir. Yapacağınız kişi sayısına göre her fincan için dolu dolu 1 tatlı kaşığı Menengiç Kahvesi ile fincan ölçüsünde sütü veya suyu cezvede kısık ateşte yavaşça karıştırarak lezzetli bir kahve elde edebilirsiniz. Süt tercih edecekseniz menengiç kahvesini bir tatlı kaşığından daha fazla koyabilirsiniz. Koyacağınız menengiç kahvesi miktarı damak tadınıza göre şekillenebilir. İstenirse ilave olarak şeker ilavesi yapabilirsiniz.

Yaşamın içinden öyküler-3

1965-67 yıllarında Londra'daydım. Katıldığım eğitim programlarını tamamlamak üzereydim. Türkiye'ye dönmeden önce okuldan bir belge almak istedim. Sekretere gittim, direktörle görüşmek istediğimi söyledim. Sekreter telefonu kaldırdı, "Yanımda bir Türk öğrenci var, sizinle görüşmek istiyor" dedi. Birkaç dakika geçmedi, yandaki kapı açıldı, atmış, atmış beş yaşlarında tipik bir İngiliz, çok sıcak bir şekilde beni odasına buyur etti. Doğrusu bu kadar iyi karşılanacağımı tahmin etmemiştim. Direktör bana daha ne istediğimi bile sormadan, heyecanla ve de hiç durmadan konuşmaya başladı:

SEVİM ANAGÜR KOYUNOĞLU

"Benim babam Çanakkale'de savaştı. Sürekli savaş yıllarından söz eder, hüzünlenir, anılarını bizimle paylaşırdı. Türkler hakkında olağanüstü şeyler anlatırdı. Türk askerlerinin, gözü pek, yürekli askerler olduğunu, süngü savaşlarında öleceklerini bile bile ileri atıldıklarını, gemilerden atılan dev topların korkunç ateşi altında gösterdikleri cesaretin inanılmaz olduğunu, Türklerin çok zayiat verdiğini, ama canları pahasına vatanlarını savunmaktan vaz geçmediklerini söylerdi."

"Türk askerlerinin beklemeler sırasında onların siperlerine ikram olsun diye domates attıklarını, o domateslerin, kısa da olsa bir süre için savaşta olduklarını unutturduğunu, Türklerin esirlere de iyi davrandıklarını babamdan defalarca dinledim" dedi. Konuşmasını, "Türklerle ilgili çok iyi izlenimleri vardı babamın" diye sürdürdü. Ardından, "Babam Atatürk'ten beğeniyle söz ederdi, onun hayranıydı" dedi ve konuşmasını tamamladı. Sonra, "Sizin ailenizden de savaşa katılan var mıydı?" diye sordu. "Benim bir dedem Yemen Savaşı'nda şehit olmuş, bir dedem de savaşa sevk edilen birlikte yollarda ölmüş" dedim.

Direktörü dinlerken çok duygulandım. Dünya savaş tarihinde çok önemli olan Çanakkale Savaşında İngilizlerin ve Fransızların yanlarında Avustralya, Yeni Zelanda ve diğer sömürge ülkelerinden getirdikleri 540.000 askerle Çanakkale Boğazını geçmek için başlattıkları amansız saldırıyı anımsadım. Yüreğime garip bir sızı ve hüzün çöktü, bir şeyler düğümlendi boğazımda. Çanakkale'de şehit düşen 250 bin kahraman şehidimizi ve başta ulu önder Atatürk olmak üzere savaşa katılan tüm askerlerimizi saygı, minnet ve rahmetle yüreğimin derinliklerinde hissettim, onlarla içten içe gurur duydum. Bu vatan için kanlarını döken Çanakkale şehitlerimizin kahramanlıklarını ve insanlığını, bir düşman askerinin anlattıklarından hem de ülkelerini, dünyada yenilmemiş ve yenilmez bir devlet, kendilerini de dünyanın efendisi olarak gören bir İngiliz'den dinlemek çok etkileyiciydi.

Bu arada Çayda Çıra'nın bir önceki sayısında yazdığım gibi aslında benim dedem de Çanakkale Savaşı'nda şehit düşen kahramanlardan biridir. Dedem önce Yemen Savaşına gönderilir. Daha sonra Birinci Dünya Savaşı başlayınca Yemen Savaşında sağ kalanların bir kısmı Sarıkamış'a bir kısmı da Çanakkale'ye sevk edilir. Sarıkamış'a gidenlerin de Çanakkale'ye gidenlerin de hepsi şehit düşer. Dedemin Yemen'den sonra Çanakkale'ye gönderildiğini ve Çanakkale'de şehit düştüğünü çok yakın bir tarihte öğrendim. 1960'lı yıllarda ben, dedemin Yemen Savaşı'nda şehit düştüğünü bildiğim için o gün bana sorulduğunda, "Dedem Yemen Savaşı'nda şehit oldu" demiştim.

Hasan Ali Yücel o yüce şehitlerin duygularını ne güzel dile getirmiş:

Vazifemdir bayrağımı üstün tutmak her bayraktan,
Can veririm, kan dökerim, vazgeçemem ben bu haktan.

Bu vatan için kanlarını döken kahramanlar kahramanı şehitlerimiz, ruhunuz şad, mekânınız cennet olsun!

Çelik Kanatlı Anıt

Elazığ'da Cumhuriyet döneminin ilk tarihi anıtlarından olan 87 yıllık "Çelik Kanatlı Anıtı" Türkiye'de ilk ve tek olma özelliği de taşıyor. Anıt üstüne asılan tabela ise tarihi anıta hiç yakışmadı.

ÇAYDAÇIRA / ELAZIĞ

TCDD'nin logosunda da kullanılan ve demiryollarının tarihi sembolü olan çelik kanatlı tekerlek figürünün Türkiye'de anıta dönüşmüş tek uygulaması Elazığ Tren İstasyonu Meydanı'nda bulunmaktadır.

10 Ağustos 1934 tarihinde hizmete açılan Elazığ Tren İstasyonu'nun önemini vurgulamak için İstasyon Meydanı'nda yapılan bu anıt günümüzde de "Türkiye'de yalnız Elazığ'da'' olma özelliğini korumaktadır.

Kitabesinde Elazığ Tren İstasyonu'nun açılış tarihi yazılı olan çelik kanatlı anıtla ilgili Çaydaçıra'nın çağrısı şudur:

1) Elazığ Tren İstasyonu meydanında bulunan çelik kanatlı anıtın önemini ve özelliğini ortaya çıkarmak için meydanda yeni bir düzenleme yapılmalıdır.

2) Elazığ'ın turizm ve enformasyon alanında çelik kanatlı anıtın görselleri kullanılmalıdır.

3) Çelik kanatlı anıtın mermer veya polyester malzemeden minyatür ürünleri yapılmalıdır.

www.elazighaberajansi.com

"MAHALLELERDE BAYAN TERZİ EVLERİ"

Terzilik mesleğinin insanlık tarihi kadar eski bir meslek olduğu bilinmektedir, nedeni ise insanların yaşamlarını sürdüre bilmeleri için beslenme, barınma ve giyinme ihtiyaçlarının olmasıdır. İlk insanlar eski dönemlerde vücutlarını tabiatın etkilerinden korumak için öncelikle hayvan derileriyle örtmüş daha sonra onları dikmeyi öğrenmişlerdir. Anadolu da yapılan çeşitli kazılarda kalkolitik çağda kemik ve boynuzdan yapılan, Tunç Çağındaki buluntularda ise bakır bronz ve çeşitli madenlerden yapılmış dikiş iğneleri bulunmuştur.

Dikmeyi öğrenen insanlar tarihi gelişim içerisinde giyeceklerini kendileri üretmeye başlamış ve çeşitli bitkilerden ve hayvanlardan elde ettikleri malzemelerle giyecek dikmeye başlamış ve Terzilik mesleğinin ne kadar eskilere dayandığının örneklerini vermişlerdir.

Terzilik mesleğinin ilk olarak İdris Peygamberin mesleği olduğu da kaynaklarda geçmiştir, ayrıca Osmanlıda ise ilk terzi başı Zagnos Paşa olarak da bilinmektedir. Aşık Seyrani Deveci İdris Peygamberi terzilerin piri olarak şu dörtlükle ifade etmiştir.

İdris terziliği icat etmezden,
Endazeden geçti boyumuz bizim,
Anka yaratılıp Kaf'a gitmezden,
Bin Kaf'ı bekliyor toyumuz bizim.

Terzi kelimesi, eski Türkçe de **"Yiçi"**, Farsça da **"Derzi"**,Pehlevice de **"Darzik"**, Azericede **"Darzi"**, Öz Türkçe de ise **"Biçmen"** olarak geçmiştir. Tüm Ahilik mesleklerinde olduğu gibi bu meslekte de usta çırak ilişkisi öne çıkmış ve bir zanaat dalı olarak gelişmiş, değer bulmuş ve günümüze kadar gelmiştir.

Kenevir, yün, pamuk, ipek gibi malzemelerden kumaşlar üretilmiş, kıyafetler dikilmiş, yaşadıkları çağlara, tabiat yapısına ve yerleşim yerlerine, ikim yapısına ve ekonomik konumlarına göre kıyafetler dikilmeye başlanmıştır. Bunları üretmek ve şekiller vermekte terziler tarafından geliştirilmiş, bu mesleği icra edenler özel statü kazanmış, meslek sevilmiş ve yaygınlaşmıştır. Saraylarda, zengin muhitlerde saygı görmüş ve yer bulmuştur. Erkekler için erkek terziler, bayanlar içinde bayan terziler kendilerini öne çıkarmışlardır.
Yüz yıllarca iğne ve elle yapılan dikiş işlemi, dikiş makinesinin icadıyla gelişmeye başlamış, önce kollu, sonra ayaklı olarak kullanılan makine daha sonra elektrikle çalışan hale getirilmiştir.

"İlk dikiş Makinesi 1790 yılında İngiliz Thomas Saint tarafından bulunmuşsa da bu makine üretime geçmemiştir. 1830 yılında Fransız Barthelemy Thimonir tarafından bir dikiş makinesi üretilmiş ancak az sayıda üretip sonradan yok edilmiştir. Günümüzde kullanılan dikiş makinesi ilk defa Amerikalı Walter Hunt 1796-1859 tarafından üretilmiştir. Dikiş makinesinin patenti İsaac Singer tarafından alındığından dikiş makinesi denince akla Singer gelmektedir."

Bu genel bilgilerden sonra fazla değil 30-40 yıl öncesine kadar özel ve önemli olan terzilik mesleği, hazır giyim yani konfeksiyonculuğun gelişmesiyle artık o eski güzel ve anlamlı günlerini geride bırakmıştır. Erkek terzilerini ve oradaki gelenekleri bir başka yazımıza bırakarak, bu günkü Halk Eğitim merkezlerinin oluşmasını sağlayan mahalle bayan terzilerini ve oradaki gelenekleri hatırlatmak istiyorum sizlere.

Terzi Müfide Duman'ın evi ve terzi çırakları (Arşiv: Mine Duman)

Yaptığım araştırmalarda bu konuyla ilgili hiçbir makale ve araştırmaya rastlamadım bu nedenle kayıtlara geçmesi, yaşadığım mahallede yakından bildiğim o evlerde yaşatılan bu güzel geleneğin hatırlanması ve gelecek kuşaklara aktarılması amacıyla bu yazıyı yazmaya karar verdim.

Eskiden her mahallelerde birkaç tane kadın terzileri vardı, bunlar kendi evlerinde özellikle genç kızlara ve bayanlara terzilik dersi verir, dikiş dikmeyi, bu günkü adıyla tasarım yapmayı, ölçü almayı, kumaşları kesmeyi ve elbise dikmeyi öğretirlerdi. Genç kızlar çeyizlerini tamamlamak ve ev ekonomisine katkı sağlamak amacıyla gönüllü olarak aileleri tarafından bu evlere gönderilirlerdi.

Genç kızlar, dikmek için dizlerine aldıkları çeşitli renklerde ve çeşitte olan bu kumaşlara sevgilerini de katarak özenle diker ve kumaşa hayat verir canlılık kazandırırlar. Eğer bu diktikleri bir de gelinlik veya nişan elbisesi olursa ona hayallerini de katar zevk ve keyifle dikerler.

Ancak bu evlerde genç kızlara ve kadınlara terziliğin yanı sıra hayat dersi verecek kadar güçlü karaktere sahip, çevrelerinde sayılan, sevilen, güvenilen ve sözü her zaman geçerli olan terzi kadınlar vardı ve onlar tercih edilirdi. Gelen kızlara oturmasını kalkmasını, ustaya ve büyüklere saygıyı, gerektiğinde konuşup, gerektiğinde susmayı bilmesini, aile hayatında düzenli, temiz ve bakımlı olmayı, iş bölümü yapmayı, paylaşımcılığı, sorumluluğu, temiz ve bakımlı olmayı bir anne şefkatiyle öğretirlerdi. Kısacası bu günkü ismiyle **kişisel gelişim** dersi verilirdi.

Bu evlerde, genellikle büyük bir salonda yaş olarak büyükten küçüğe doğru sırasıyla oturulur, daha sonra ustalık sırasına göre yer değiştirilirdi. Ustaya saygı esas olup çok katı disiplin kuralları da vardı.

Usta kadınlar gençlere terziliği öğretirken onlara hikâyeler anlatır, şarkılar türküler söyletir ve bundan sonraki hayatları ile ilgili nasihatler verir kısacası onları hayata hazırlardı, ayrıca bir meslek sahibi olmalarını ve aile ekonomisine de katkı sağlamalarını öğretirlerdi. Ayrıca evin mutfağında yemek yapımı öğretilir, sunum ve ikramın nasıl yapılacağı gösterilirdi. Kısacası bu evler birer hayat atölyesi gibi işlerdi. Kızlar kendi kıyafetlerinin yanı sıra ustaya sipariş üzerine gelen elbiseleri de dikerlerdi.

Yakın zamana kadar devam eden bu evler hızla gelişen hazır giyim atölyelerinin ve fabrikasyon ürünlerin çoğalmasıyla günümüzde artık yoktur, günümüzdeki Kız Meslek Liselerinin, Olgunlaşma Enstitülerinin ve Halk Eğitim Merkezlerinin temeli bu evler örnek alınarak atılmıştır.

Benim uzun yıllar yaşadığım **Elazığ Sako Mahallesi'nde** (Mustafa Paşa) çok bilinen ve hemen hemen mahalledeki tüm kızların mutlaka gittiği birkaç terzi evlerini de hatırlatmak isterim. Mahallede çok sevilen, güven ve saygı duyulan bu evler, **İsabet Mutlu, Elif Kaymaz** ve **Müfide Duman**'a aitti. Elif Kaymaz Köğenkli **Hacı Ömer Hüdai Baba**nın gelini ve babamın amcası kızıdır, İsabet Mutlu **Cafer Tayyar Şaşmaz**'ın ablasıdır, Müfide Duman ise **Harputlu Mamo Paşa**'nın torunudur, kendilerini rahmetle anıyorum çok yakından tanıdığım bu güzide hanımefendiler mahalledeki tüm genç kızlara örnek olmuş onların yetişmelerine katkı sağlamışlardır.

Dikilecek kumaşlar ya Manifaturacılardan alınır ya da Mahalle Mahalle gezerek kumaş satan bohçacılardan alınırdı.

Bohçacı kadınlar genellikle Çingene olup, omuzlarına attıkları bocanın içerisinde, renk renk ve her çeşit kumaşlarla, her kapıyı çalarak evlere gelir. Genellikle şişman ve yürümekten yorgun olduklarından, hemen yere oturur, kan ter içerisindedir önce bir bardak su ister, daha sonra da tatlı diliyle karşısındakini ikna ederek, sıkı bir pazarlıktan sonra mutlaka bir şeyler satarlar. İkna kabiliyetleri de çok yüksektir.

Bir şeyler satamazlarsa bu defa fala bakar mutlaka bir şeyler koparırlar, hemen her eve girip çıktıklarından, mahalledeki bütün olaylara hakim olur, kumaşların yanı sıra komşulara dedikodu da taşırlardı. Terzi evlerinin kumaş ve astar siparişlerini de unutmazlar.

Netice olarak artık olmayan bu Mahalle terzi evleri, o dönemlerde, çok önemli bir işlevi yerine getirmiştir. Üreterek tüketme, kendi emeğiyle ve göz nuruyla kazanma, aile ekonomisine katkı, sorumluluk, disiplin, maharetli insan olma, yaratıcı olma, kendini geliştirme, adap, edep, yardımlaşma, temiz ve bakımlı olma, saygı ve sevgi gibi kavramların öğrenildiği ve geliştirildiği bir okul olma özelliği taşımışlardır.

www.elazighaberajansi.com

TBMM'de "Çayda Çıra" Tablosu

ÇAYDAÇIRA /ANKARA

Merhum Profesör Ercüment Kalmık'ın 100 cm x 200 cm ebadındaki "ÇAYDA ÇIRA" adlı güzel eseri Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde ayrı bir yeri olan kıymetli tablolar arasındadır.

Yeni meclis binasının süslenmesi amacıyla Anadolu'nun çeşitli köşelerine gönderilen sanatçılardan biriside merhum Ercüment Kalmık'tı. Sanatçının o zamanlar Türk resim sanatındaki yeri bilinir. Kalmık, Güzel sanatlar akademisini bitirdikten sonra çalışmalarını Paris'te geliştiren grubun arasında yer almaktadır. Ona da aynı görev verilmiş ve 1972 yılında Anadolu'ya yollanmıştır. Seçtiği yer Elazığ vilayetidir sanatçının. Buna da sebep merhum Kalmık'ın Türk halk oyunları arasında en çok "Çayda Çıra"nın etkisinde kalmış olmasıdır. Nitekim tablosundaki renk, kostümlerin işlenişi ve ifade bakımından mükemmellik bu etkinin sonucunda doğmuştur.

ERCÜMENT KALMIK

Ercüment Kalmık (d. 1908 İstanbul – ö. 21 Şubat 1971 İstanbul) Türk sanat tarihçi, lirik soyut resimleriyle tanınan ressam. Galata Scottish Mission'da liseyi bitirditen sonra 1929'da Güzel Sanatlar Akademisi'ne girdi. Nazmi Ziya ve İbrahim Çallı Atölyeleri'nde çalıştı. Akademideyken Cumhuriyet gazetesinde çalıştı. 1933 – 35'de askerliğini yaptı. 1937'de Akademi'den mezun oldu. 1939'da Paris'te Andre Lhote Atölyesi ve Sorbonne Üniversitesi kurslarına katıldı. 1941'de ikinci defa askere alındı ve 1942'de terhis oldu. 1942'de Ankara Kız Meslek Öğretmen Okulu'nda, 1943 İstanbul Nişantaşı Kız Enstitüsü'de, 1948'de İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'nde resim öğretmenliği yaptı. 1954'te İtalya'ya gitti. 1959'da Türk Rekreasyon Derneği'nin kurucu üyeleri arasına katıldı. 1960 yılında İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi Yüksek Resim Bölümü sertifikası aldı. 1960 yılında Türkiye Çağdaş Ressamlar Cemiyeti kurucularına katıldı. Türk resmi üzerine radyo konuşmaları yaptı, konferanslar verdi ve makaleler yazdı. 1962'de Sao Paulo Bienali'ne katıldı. Kalmık'ın yapıtları İstanbul Resim ve Heykel Müzesi ve Ankara Resim ve Heykel Müzesi dışında birçok özel koleksiyonda bulunur.

Ercüment KALMIK'ın Çayda Çıra, İmzalı, 1961 tarihli, Litografi, Monoprint, 23 X 23

www.elazighaberajansi.com

KEDİLER KRALİÇESİ ALİYE

Yücel ÇAKMAK
"Düttürü Dünya" adlı kitaptan

Bu kaçıp kovalamaca fazla uzun sürmedi. Aliye, okul bitiş zilinden sonra Murat'ın yanına gelerek, "Bir çay içebiliriz" deme cesaretini gösterdi.
Her şey o çay içmeyle başladı. İki genç duygularını o çayla yudumladılar.
Çayın sıcaklığı ikisinin de iliklerine işlemişti.

Birbirleriyle yakınlaşmanın hazzıyla ilişkileri hızlanmıştı. Aliye aceleciydi uzamasını istemedi. Ailelerin tanışması ve düğün hazırlıkları göz açıp kapanıncaya kadar olmuştu. Sömestr tatilinde aile arasında yapılan düğünle onlar ermişti muradına...

Aliye artık tek değildi. Murat'ın evindeydi. İlk günler o ev kendine yabancı gelmişti. Eşyaların yerini tam öğrenememişti. Aslında öğrenmek istemiyordu. Murat bunun farkındaydı.

"Aliye senden bir ricam olacak."

"Buyurasın Murat..."

"Ben bu evi bekar evi olarak döşemiştim. Artık bekar olmadığıma göre birde yuvayı diş kuş yaptığına göre bu evi değiştirmek gerek. İstersen ya evi değiştirelim ya da eşyaları değiştirelim."

"Evi değiştirmeye gerek yok. Hem okula da yakın. Belki eşyaları değiştirebiliriz."

Bu kararın ertesi günü Murat eski eşyaları elden çıkarmıştı. Aliye ilk olarak yatak odasından başlamıştı. Yeni bir yatak ve gardırop odanın havasını değiştirmişti.

Kısa bir sürede ev tamamen yenilenmişti. Yatak Odası, salon ve mutfak derken yeni bir oda daha yapılmıştı: "Çocuk Odası.."

Günler ayları aylarda yılları kovalamıştı. Vakit gelmişti. Aliye bir erkek evladı doğurmuştu. Çocuğun ismini Murat'ın babasının adı olan İsmail koymuşlardı. İsmail aynen annesi gibi evin neşesi olmuştu.

İsmail el bebek gül bebek büyütülüyordu. İsmail 2 yaşını doldurduğu günler, Murat ağır bir gribe yakalanmıştı. Grip ise zatürreeye dönmüştü. Murat'ın tedavi olumlu sonuç vermemişti. Murat 1 ayını hastanede geçirmesine rağmen tedavisi olumlu sonuç vermemişti. Murat ömrünün baharında vefat etmişti.

Murat'ın ani ölümüyle bunalıma giren Aliye mesleğini devam ettirmeyerek, tek yaşam kaynağı olan oğlu İsmail'e bağlanmıştı. İstanbul Aliye'ye boş gelmeye başlamıştı. Murat'ı unutamıyordu. Kendini eve kapatmış, vaktini tamamen İsmail'le geçiriyordu.

Haftalar sonra Aliye kararını vermişti. İstanbul'dan ayrılacaktı. İstanbul'daki bütün eşyalarını satan Aliye, Elazığ'da baba evine yerleşti. Babasının vefatından sonra annesi tek yaşıyordu. Aliye'nin gelmesi annesi içinde iyi olmuştu.

Ana kız ve bir de İsmail birlikte yaşamaya başlamışlardı. Bunalımlı günlerini atlatan Aliye, mezun olduğu Öğretmen Lisesi'nde yeniden öğretmenliğe başlamıştı. İsmail'e ise annesi bakmaktaydı.

İsmail serpilmiş gürbüz bir çocuk olmuştu. Aliye'yi yeniden hayata döndürmüştü. 7 yaşına giren İsmail, oturdukları sokağında neşe kaynağı olmuştu. Aliye'nin komşuları İsmail'i evlerine götürüp onunla oyunlar oynuyorlardı. Aliye ise okuldan artan kalan zamanlarını da komşularına ayırmıştı. Bir yandan yaşlı annesiyle ilgilenen Aliye, bir yandan da sokakta bulunan gençlere Fransızca öğretiyordu.

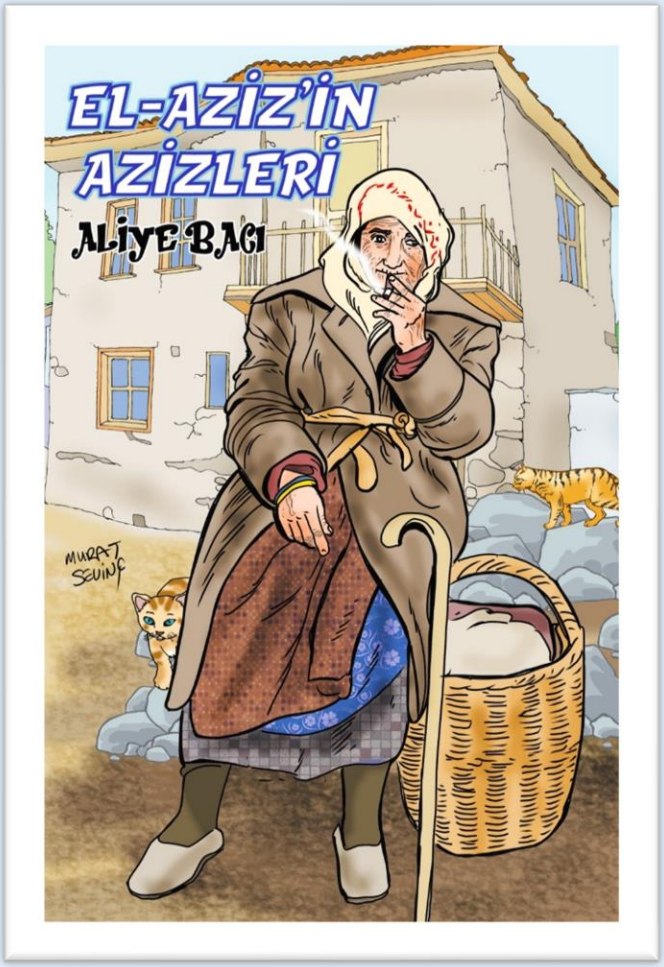
Aliye günlerden yine bir gün evde topladığı genç kızlara Fransızca öğretirken, sokaktan acı bir fren sesi geldi. Sesle irkilen Aliye, İsmail'in kapı önünde olduğunu hatırlayarak dışarı fırladı. Kapının eşiğine gelen Aliye, bir araba ve yerde kanlar içinde yatan İsmail'i gördü.

Ayakları kilitlenen Aliye birkaç saniye kımıldamadan öylece kalakaldı.

Şoka giren Aliye, İsmail'i kucaklamaya çalıştı. İsmail'in kanayan yerini silen Aliye, gözyaşları içinde feryat ediyordu:

"Ne olur, İsmail'i mi hastaneye yetiştirin. Allah rızası için... İsmail'im uyan oğlum..."

Komşuların yardımıyla çarpan araçla İsmail, Aliye'nin kucağında hastaneye götürüldü. Aliye'nin çığlıkları arabanın içinden bile duyuluyordu.

İsmail, hastane önünde sedyeye alınırken komşuları da Aliye'yi zapt etmeye çalışıyorlardı.

Aliye feryat figan kendini yerlere bırakıyordu. Görevliler Aliye'yi ilk bakım odasına alarak, sakinleştirici yaptılar. Sakinleştirici de etkisini göstermeyince bu kez de uyutucu iğne yaptılar. Aliye birkaç dakika içinde uyumuştu.

Yarım saat uyuyan Aliye uyanınca başında annesini gördü. Hemen ilk olarak İsmail'i sordu:

"Anne İsmailim nerede, nasıl oldu?"

Annesi sesini çıkaramadı. Kelimeler boğazına düğümlendi. Yutkundu ama bir türlü söyleyemedi. Oda buluna doktor ve görevliler Aliye'nin yanına geldiler. Doktor Aliye'ye yaklaşarak:

"Çok gayret gösterdik ama İsmail'i kurtaramadık. Üzgününüm. Başınız sağ olsun."

Aliye yine feryat figan etmeye başladı. Elleriyle saçlarını yoluyordu. Yanı başında hazır bekleyen görevliler kollarından tutmaya başladılar. Bir hemşire ise iğneye yaparak Aliye'yi tekrar uyuttu.

Aliye uyumuştu. Acısını yüreğine gömerek uyumuştu. Hiç uyanmayacakmış gibi...

Saatler sonra kendine gelen Aliye, çevresine bakındıktan sonra, "İsmailimin yanına yatasız" diyerek sessizliğe gömüldü. Aliye kendinde değildi. Boş gözlerle çevresine bakmaya başladı. Görevliler ve yaşlı annesi Aliye'in bu durumundan tedirginlik duymaya başladılar. Sorduğu sorulara cevap alamayan Doktor, Aliye'nin psikolojik bir tramvay yaşadığı ve psikologa görünmesini istedi. Yaşlı anne psikologun ne olduğunu bilmediğini ve kızının durumunun ne olduğunu doktora ağlayarak sordu.

Çaresiz kalan doktor:

- Teyzem kızınızın akıl sağlığının bozulduğundan şüpheleniyorum. Kızınızı Akliye Hastanesine göndereceğim.

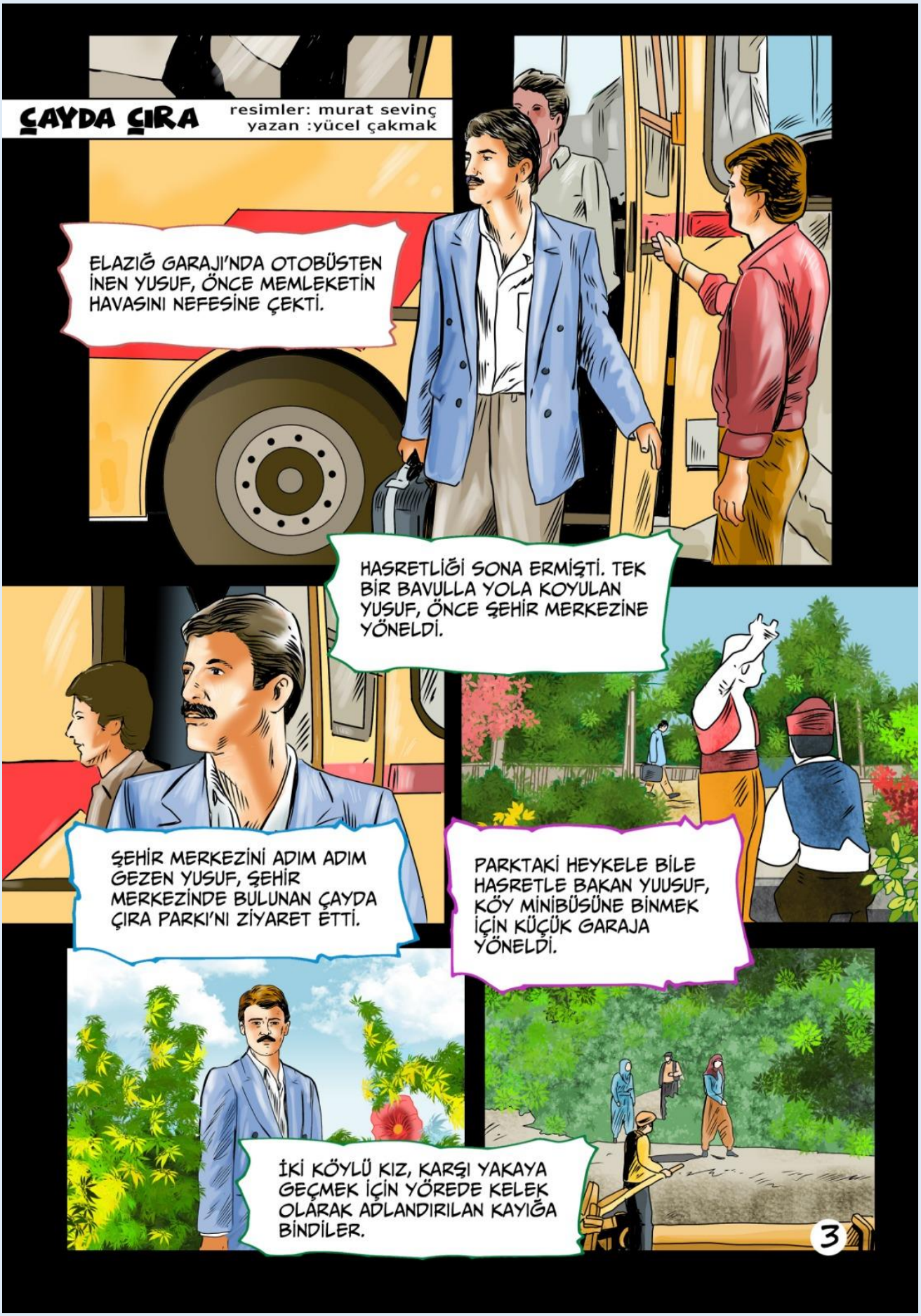
- Ne yani kızım delirdi mi?

- Yok teyzem yaşadığı şoktan ötürü geçici bir rahatsızlıkta olabilir.

Aliye ve annesini bir araçla Akliye Hastanesine gönderdiler. Aliye ile Dr. Mutemit Yazıcı direk ilgilendi. Birkaç tektik uygulayan Dr. Yazıcı, Aliye'nin bir süre hastanede yatmasını istedi.

Görevliler Aliye'yi götürmek için kollarına girince, Aliye sinirli bir şekilde:

"İsmailimin yanına yatasız"

ÇAYDA ÇIRA
resimler: murat sevinç
yazan :yücel çakmak
ELAZIĞ GARAJI'NDA OTOBÜSTEN İNEN YUSUF, ÖNCE MEMLEKETİN HAVASINI NEFESİNE ÇEKTİ.
HASRETLİĞİ SONA ERMİŞTİ. TEK BİR BAVULLA YOLA KOYULAN YUSUF, ÖNCE ŞEHİR MERKEZİNE YÖNELDİ.
ŞEHİR MERKEZİNİ ADIM ADIM GEZEN YUSUF, ŞEHİR MERKEZİNDE BULUNAN ÇAYDA ÇIRA PARKI'NI ZİYARET ETTİ.
PARKTAKİ HEYKELE BİLE HASRETLE BAKAN YUUSUF, KÖY MİNİBÜSÜNE BİNMEK İÇİN KÜÇÜK GARAJA YÖNELDİ.
İKİ KÖYLÜ KIZ, KARŞI YAKAYA GEÇMEK İÇİN YÖREDE KELEK OLARAK ADLANDIRILAN KAYIĞA BİNDİLER.
3

ARABACI KÖR MEVLÜT

Siz bahmayın onun belinin iki büklüm olduğuna. O ne babayiğitti, o ne cesur adamdı, o ne gözü gara bi civandı ben bilürüm.

Onun bi gakkosu vardı. Behri derlerdi adına. Arabacı Behri. O da gardaşı kimindi. Belaydı canım melmektte. Sözünün üstüne söz goyan olmazdı.

Mehmet Sait KARAÇORLU

Behri bi ermeni gızına dutuldu. Arabacılıh ederdi. Malı mülkü soyu sopu arhası yohtu. Bileğiynen yüregiynen yaşardı. Ermeni gızını almaya güc yetüremedi. Gendiyi içkiye verdi. Serserilik eder gezerdi. İş çıharsa arabayı goşardı. Rakı parasını çıharana ten. Eger cebinde rakı parası varsa öldür iş yapdıramazdın. Külhanlarda yatardı. Behriyi humar masasında dört kişi çevirmiş. Üçünü haklamış biri arhadan vurmuş bıçağı da öle başetmiş. Getti o yolda.

Fekat bu kör Mevlüt gakkosundan daha afattı. Babam; bunun gençliginde hangi daşı galdırsan altından çıhardı. Üç gün içerde dört gün dışardaydı. Birinci seferberlikde firaretmişti. Dört sene Hozatın dağlarında gezdi. Eşgiyalığı da vardır. Kör dediklerine bahmayın. Bi gözü şaşdı da ondan kör derlerdi. Yohsa dehşet nişancı adamdı.

Hozatda firar gezerken Kürt begleri arasında namı varmış. Bertannı aşiretinden bi beg bunu ağırlamış. Namı da getmiş gendi getmeden. Kürt begi gırh adım saydırmış oğluna, oğlu kırh adım saymış, yatmış yere, yumurtayı partının üstüne goymuş, herif omuzlamış mavzeri, nişannamış, basmış tetige, yumurta uçmuş. Uzatmuşlar kör mevlüde mavzeri, gendi de tikilmiş yanına, kör mevlüt nişannamış ikinci defa, yumurtayı vuramazda çağayı vurursa begde onu vuracah, basmış tetige o da uçurmuş çağanın partından yumurtayı. Yaa öle deli adamlardı bunnar.

Kör mevlüt afda yendi şehere. Ama yolu ayni yoldu. İkinci seferberlige de çağırdılar. Gine firar etti. Bu sefer yahalamışlar. Golunu damgalamışlar. Mezirede mapushananın ögünde İstiklal Mahkemesi gurulurdu. Yanında da darağacları vardı altı yedi tene. Heman mahkeme, garar, sallandururlardı adamı. Asker firarlarını, isyancıları. Kime gafaları bozulursa. Bu kör Mevlüt istiklal mahkemesinden yani darağacından gurtulmuş adamdır.

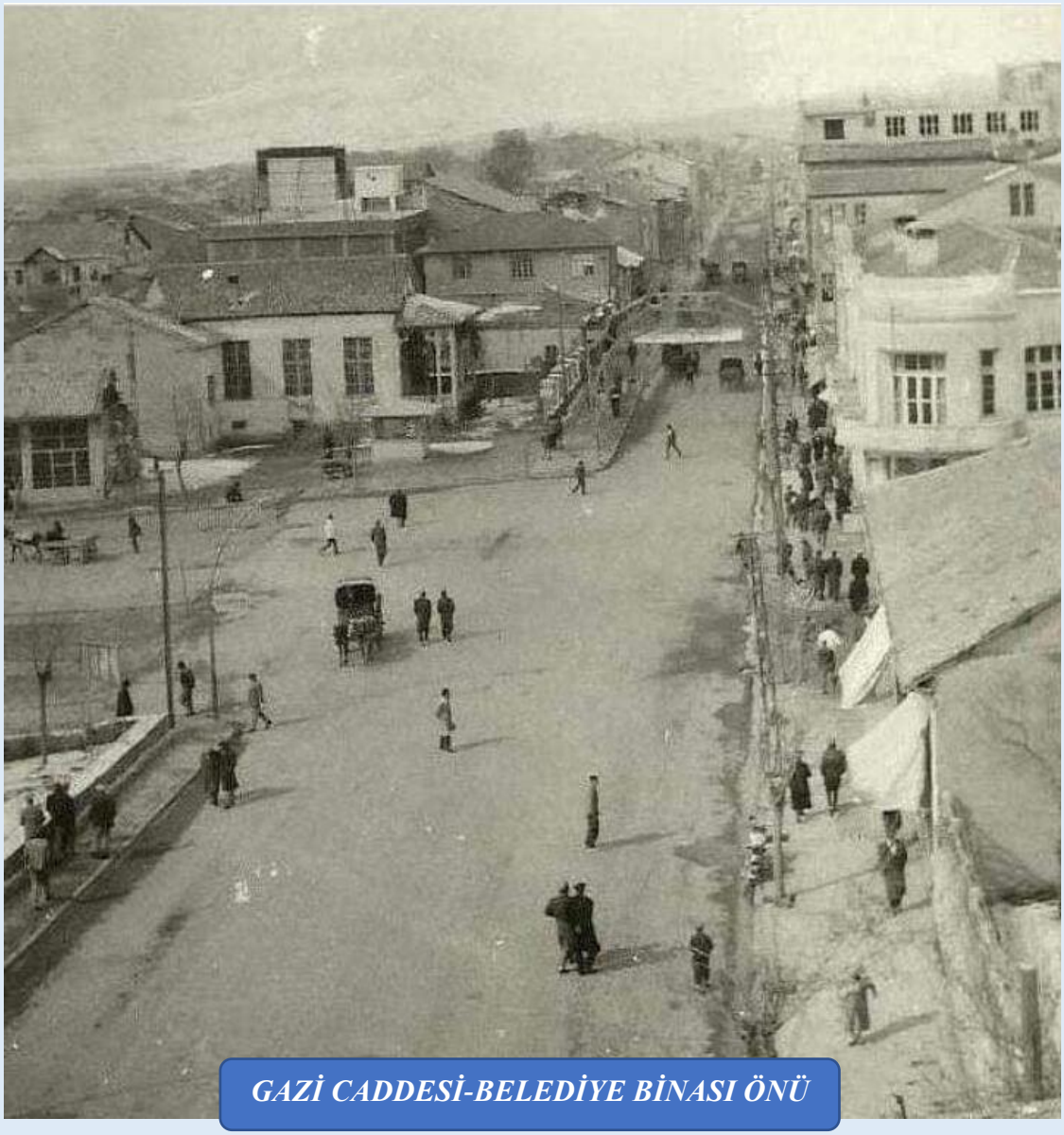
Bunun meselesi vardır. Çoh keflidir. Annadam da dinneyin.

Bunun yaşı geçmiş. Çapdan düşmüş. Bi kenara çekilmiş. Şeyh Sait İsyanı zamanı ki ortalıh çoh garışıh. Yannış bi iş yapmah degil ölesine zuvağa çıhmah bile mesele. Gözünün üstünde gaşın var deyip adamı sallandiriler darağacında.

E he oğlum. He diyim daha. Her gün sabah mapushanın ögünden geçerdik, sallani adamlar. Dört beş bazen öle olur altı yedi gişi birden asmışlar. Çoh annadurlar bi gaymakamı uyduruh bi meseleden şekva etmişler, mahkemeye çıhmış, sorgu sual hak getire, idam demişler. Adamcağız ne yapmışsa derdini annadamamış. Kim kime. Sabah getirmişler darağacının ögüne, elleri kelepçeli, çözün ellerimi demiş, çözmüşler, egilmiş yerden bi kösegi almış, mapushanın badanalı duvarına bişeler yazmış, çıhmış iskembenin üzerine, gendi elinen tahmış ipi boynuna, tekmelemiş iskembeyi. Sonadan merak etmişler duvara ne yazdı diye, gidip ohumuşlar, (Sıdk ile bu memlekete hizmet edenin, aşk ile anassını avradını .....) diye yazmış gaymakam.

Adamın birine Baskil tarafında bi köyden yedi tene dabanca gelecek. Adam köyde sahlamış sona şeherde gelmiş satmış. Köyünden şehere getirecek biri lazım. Kim getire kim getire sorup sual etmişler. Bu işi yapsa yapsa Kör Mevlüt yapar.

Yapar mı yapar. Kör Mevlüt gahmış. Vakıt zemherinin ortası. Baskili geçmiş. Köye gavuşmuş. Peşinde iki tene adam. Silah degerli. Hanı yannış bi iş yaparsa heman işini görecekler. Kör Mevlüt silahları almış. Yedisinide beline bağlamış. Üstüne köynegini geyinmiş, onun üstüne kuşağını dolamış. Köyden bi çıhın tandır ekmegi birezde sadeyağ istemiş. Yollarda gar pük, Bekir Hüseyin İstasyonuna gelmiş. İstasyonda cenderme garagolu var. O zamanlar tiren iki üç günde bir geçer, istasyon köylülerle dolu, ana baba günü, içeri girene arama var, cenderme tütün aramasında. Kör Mevlüt bahi ki işin geri dönüşü yoh, dorğu garagoldan içeri, peşinde adamlar eyvah deyiler sattı bizi.
Mevlüt cendermelere deyi ki: "oğlum çoh üşüdüm, Allah rızası için birezim ısınam" Tabi heman "buyur amca buyur amca" deyiler, senin ki zobanın yanına guruli, zobada daş kömürü alav alav, sıcah, çıhını çıharıp asgerlere tandır ekmeginen sadeyağı da ikram edi. Bi muhabbet, bi hoş beş. "Yegennerim" deyi "istersez dutun içeri atın ahan bende gaçah tütün var, zaten ihtiyar adamım", asgerler "amca tamam yah sigaranı ver biz de içelim" deyi. Ahbablığı öyle ilerletmiş ki tiren gelene ten garagolda sıcah yerde galmış, tiren gelende asgerler bunu hassa bi yer bulup oturtmuşlar. Begler paşalar gibi Eleziz'e gelmiş Kör Mevlüt belinde de yedi tene dabancaynan.
Dedim ya siz bahmayın onun bu halına. Yaman adamdı Kör Mevlüt yaman..

GAZİ CADDESİ-BELEDİYE BİNASI ÖNÜ

Türkiye'nin Uçan Kadını

Yücel ÇAKMAK

Edibe Subaşı, ilk Türk kadın pilotlardan birisidir. Sabiha Gökçen tarafından yetiştirilmiş olan dört kadın pilottan biridir. Türkiye'nin ilk kadın akrobasi pilotudur. 1920 Elâzığ doğumlu Edibe Subaşı'nı Atatürk, 1937 yılında önce çıktığı Adana gezisinde ortaokul öğrencisiyken keşfetti.

Edibe Kutucuoğlu, 1920'de Elazığ'da doğdu. Ailesi Şeyh Sait olayları sonrası Adana'ya yerleşti. Ortaokulda okulu ziyaret eden Atatürk'ü görünce Sabiha Gökçen'e özendi. O dönem kızları havacılığa yönlendirmek için okullara da subaylar gönderiliyordu. Yaşını 2 yaş büyüterek 36 gönüllü arasına girdi.

15 YAŞINDA HOCA OLDU

Bir taraftan Konya Öğretmen Okulu'na devam ederken yazları Eskişehir İnönü Kampı'nda eğitim aldı. O günleri "Planörlerimizi kendimiz kurardık. 15 yaşındaydım ve çok başarılı bir hocaydım" diye anan Kutucuoğlu, planör, paraşüt ve motorlu uçuş eğitimi verdi. ABD, Hollanda, Almanya, Fransa, İtalya gibi pek çok ülkede de akrobasi gösterileri, paraşütlü atlayışlar yaptı.

Kendisi gibi pilot olan Talat Subaşı'yla evlendi. Havayollarında görev yapan eşini talihsiz bir kazada kaybetti.

Türkiye'nin dört bir yanında sivil havacılığın tanıtımı için planörcülük, paraşütçülük ve motorlu uçuş eğitimleri veren Edibe Kutucuoğlu, Amerika, Hollanda, Almanya, Yunanistan, Fransa, İtalya gibi pek çok ülkede de akrobasi gösterileri yaptı. Kutucuoğlu'na uçuş yaptığı ülkelerde sayısız şeref plaketi ve madalya verildi. Kutucuoğlu, uçuş kariyerinde 2 büyük kaza atlattı. Kendisi de birçok öğrenci yetiştiren Subaşı, 104 defa paraşütle atlamıştır.

YUNANİSTAN'DA GÖSTERİ

Birçok ülkeye göreve giden ve gittiği yerlerde Türkiye'yi başarıyla temsil eden Kutucuoğlu, Yunanistan'da da bulunmuş. Bu ülkeden ayrılırken arkasında ilginç olaylar ve anılar bırakmış. En ilginçlerinden birini de Yunanistan'da yaşamış. Burada geçirdiği günleri ise şöyle anlatıyor: "1954 yılında Yunanistan'da paraşütle atlayan kimse yoktu. Yunanlı bir subayın, bizlerle birlikte atlayış yapmasına karar verdiler. O subay yanıma gelerek bana, 'Ben senin yüzünden atlıyorum. Bir Türk kadını atlar da, Yunanlı atlayamaz mı?' dedi. Ama ilk defa atlayacak olmasından dolayı sesi titriyordu. Uçağa bindik; ancak kapının önüne geldiğinde durdu. Arkasından itip atlamasına yardımcı oldum. Kendim de o atlayışta yaralandım."
Kutucuoğlu, öğrenci değişim programı kapsamında Sabiha Gökçen'den sonra Amerika'ya ilk gidenlerden biri. Amerika'da büyük bir ilgiyle karşılaşan Edibe Kutucuoğlu, "Türk-Amerikan Derneği'ne üye olan tek Türk bendim. Türk olmam ve cesaretim herkesin ilgisini çekmişti."
Amerika'nın ardından birçok ülkeden davet aldığını anlatan Kutucuoğlu, Hollanda'da yaptıkları gösteriyi zamanın kraliçesi de izlediğini söylüyor.

KARİYERİNE VEDA ETTİ

Usta pilot, 1 Nisan 1957'de eğitim sahasında uçuş yaparken, kendisinin ardından havalanan öğrencisinin yaptığı bir hata sonucu yere çakıldı.
Fransa'da Hitler'in gözde pilotu Anny Rich ile gerçekleştirdiği bir gösteride ölümden döndü. 1957'de eğitim sahasında uçuş yaparken, kendisinin ardından havalanan öğrencisinin yaptığı bir hata sonucu yere çakıldı. 22 kırık ve 43 yara sonrası bir daha uçamadı. Ciddi şekilde yaralanan Edibe Kutucuoğlu, havacılık kariyerine veda etmek zorunda kaldı.
Kazadan bir yıl sonra ikinci evliliğini Kenan Kutucuoğlu ile yapıyor. Bir daha uçamayacağı kesinleşince emekliliğini istiyor Kutucuoğlu. Gelin görün ki o yıllarda kanunda havacılıkla ilgili bir mevzuat yok. "Sizi makinist olarak emekli edelim" diyorlar. Karşı dava açıyor ve sonuçta en riskli işçilik kabul edilen "minare işçisi" olarak emekli ediliyor! Görev yaptığı 20 yıl boyunca aldığı tüm madalyaları Türk Hava Kurumu'na bağışlayan Kutucuoğlu için kurum beş yıl önce bir büst yaptırıp Ankara'daki müzesine koyuyor.
Ne yazık ki herkesin ezbere bildiği bir isim değil Kutucuoğlu... Her ne kadar sigorta kayıtlarında "minare işçisi" olarak geçse de, yaşadığımız ülkenin 'ilk'lerinden biriydi oysa ki... Bir zamanlar herkesin tanıdığı bir ilk. Birkaç yıl önce verdiği bir söyleşide o "şöhret"ini şöyle anlatmış:
"Bir Alman gazeteci röportaj yapmıştı. Sonra o röportajın fotoğrafını bana göndermek istiyor. Zarfın üzerine fotoğrafımı yapıştırıyor, bir ok çizip 'Turkey' yazıyor. Postacı kapıyı çaldı ve 'Abla bu mektup sana' dedi. 'Adres yok nasıl buldun?' dedim. 'Seni kim tanımaz ki?' diye yanıtladı."

91 YAŞINDA VEFAT ETTİ

Edibe Subaşı Kutucuoğlu, 2011'de hayatını kaybetti… Subaşı, eşiyle birlikte son günlerini İzmir'deki Emekli Sandığı'na ait huzurevinde geçirdi…
Kutucuoğlu, Türk Hava Kurumu İzmir Şubesi yöneticileri, havacılık gönüllüsü gençler ve Hava Eğitim Komutanlığı görevlilerinin katıldığı törenle Narlıdere Yukarı Mezarlık'ta toprağa verildi.

SOKAK TİYATROSU

Kim tiyatro okul sıralarında, büyük şaşalı salonlarda gelişir diyorsa yanılıyor. Tiyatronun ilk sahneleri sokaklardır.

Bilal CİVELEK

Biz sokak tiyatrosuyla büyüdük. Hem öyle bilet alarak koltuğumuza yerleşip perdenin açılmasını büyüdük.
Şanslı bir nesildik. Belki o zamanlar bilgisayar, akıllı telefon olsaydı bu unutulmaz hatıraları yaşamayacaktık. Akşamları mahallenin bir köşesinde toplanır, tiyatro seyrederdik.
Arkadaşlarımızdan biri baba rolü, diğeri anne rolü, bir diğeri kabadayı rolüne hemen soyunur oyun başlardı.
Hiçbir senaryo hazırlığı olmadan, her şey doğaçlama ve anında oluşurdu. Roller zaten hazırdı.
Elazığ'da oyuncular böyle yetişirdi. Üstelik rol yaparken kırk yıllık oyuncu gibi rolünü oynardı.
Bizim tiyatroya gidecek paramız yoktu ama sokakta tiyatro yapacak çok sanatçımız vardı.
Bazen bu oyunlar öyle tutardı ki, bölge mahallesinde bir araya geldiğimizde istek üzerine oyun tekrarlanırdı.
Oyunların hepsi de mizah doluydu. Öyle arabesk oyunlarda oynamak Elazığ çocuğunun harcı değildi. Çünkü zaten yaşadığımız yokluklarla, imkânsızlıklarla arabesk hayatı gerçek olarak yaşıyorduk.
Oyunları seyredenleri güldürmek, zor hayatı göğüslemek için çevremize güç verirdik.
Elazığ bunun için doğuştan sanatçılar ve yetenekli oyuncularla doluydu. Bazıları bu yeteneklerini İstanbul'a taşır ünlü olurdu, bazılar yetenekleriyle keşfedilmeden söner giderdi. Genellikle çoğu söner giderdi. Onları keşfedecek birileri yoktu.
Müzikte de öyle değil miydi? Rahmetli Enver Demirbağ'lar, paşalar musiki konservatuarlarda mı yetişti? Önce sokaklarda sonra da kürsübaşlarında ortaya çıktılar. Mevlüt Canaydı, Mehmet Şerif de üniversiteye gitmedi. Sokakta kendi başına çalışarak çalmayı öğrendiler ve sokakta filizlenip isimlerini altın harflerle yazdırdılar.
Bütün bunları Elazığ sokakları yetiştirdi. Elazığ sokakları aslında bir konservatuardı, üniversiteydi, herkese açık okuldu.
Bugün hala yaşayan tiyatrocularımıza bakın, hemen hepsi Elazığ sokaklarında çıraklık yaparak sahnelere ayak atmıştır. Bunlardan biri de Abdullah Şekeroğlu….
Şekeroğlu ne yazık ki yalnız kaldı. Onu bir tık yukarı taşıyacak biri çıkmadı. Yoksa bugün Türkiye'nin en ünlü mizah sanatçılarından biriydi. Bana göre öyledir. Fakat keşke birileri omuz çıksaydı ve onu daha yukarılarda görseydik.
Elazığ sokakları futbolcu yetiştirme arenasıydı. Hıdırlar, Ömerler, Selolar bu sokaklarda yetişti. İlk gollerini Elazığ'ın dar sokaklarında attılar. Sonra Birinci lige kadar gidip futbollarıyla Türkiye'yi kendilerine hayran bıraktılar.
Bugün kendine yabancılaşmaya başlayan Elazığ sokakları, artık yetiştirecek çocuk bulamıyor. Elazığ sokakları bu yüzden yetim, sessiz ve üzgün….
Çünkü hepsini akıllı telefonlara kaptırdı.
Hani yeni nesil bilsin diye söyledim. Daha şairlerinden bahsetmedim. Edebiyatçılarından, bestekârlarından bahsetmedim. Heykeltıraşlarından hiç söz etmedim.
Aslında Elazığ sokaklarının yaptığı o harika hizmetleri bugün bazı kurumlar yapabilir. Mesela Belediye, mesela Kültür müdürlüğü…
Ne dersiniz sahiden yapabilirler mi? Benim umudum yok, sizin varsa ne mutlu size!
Hani Elazığ nasıl böyle şehirdir diye merak eden varsa bilsin diye yazdım.
Yeni nesil, Elazığ'ın neden Kültür başkenti olduğunu bilsinler diye...
Belli olmaz birileri sorar da cevabını bilmezlerse ayıp olur.

Sara Hatun Camii'nin bilinmeyenleri…

Zekat Penceresi unutuldu

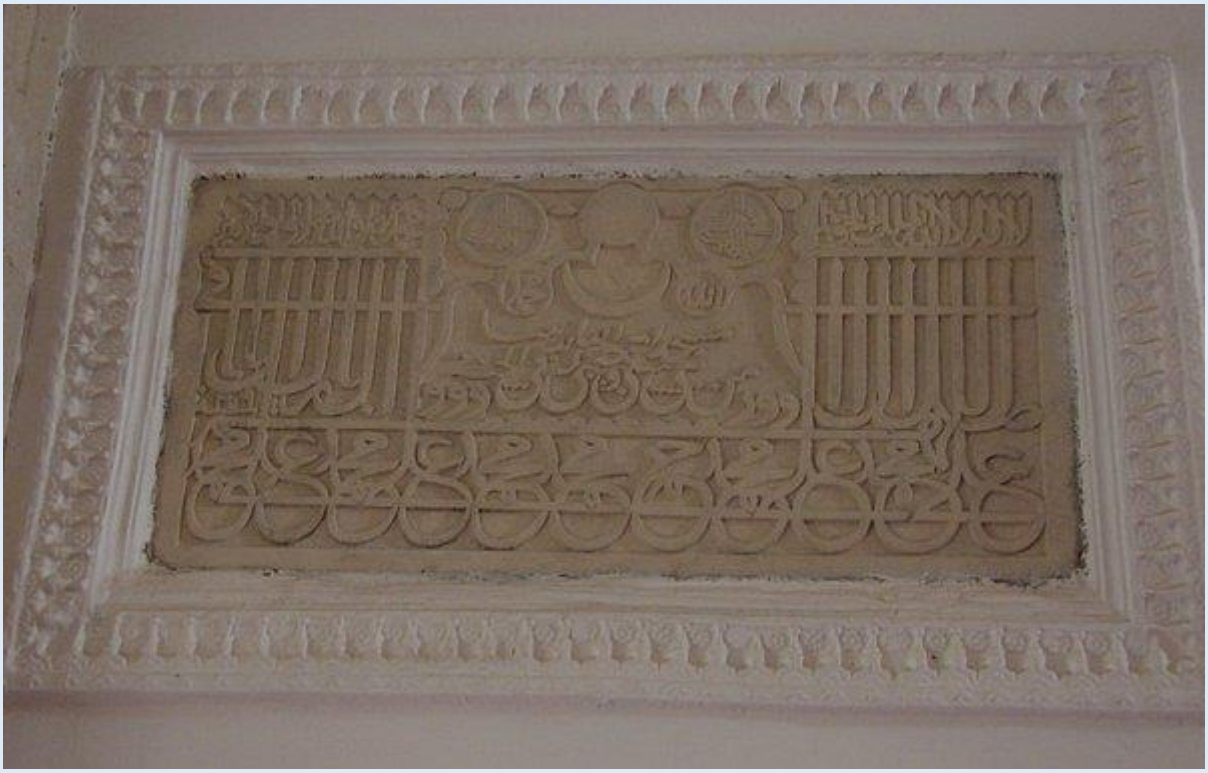

ÇAYDAÇIRA

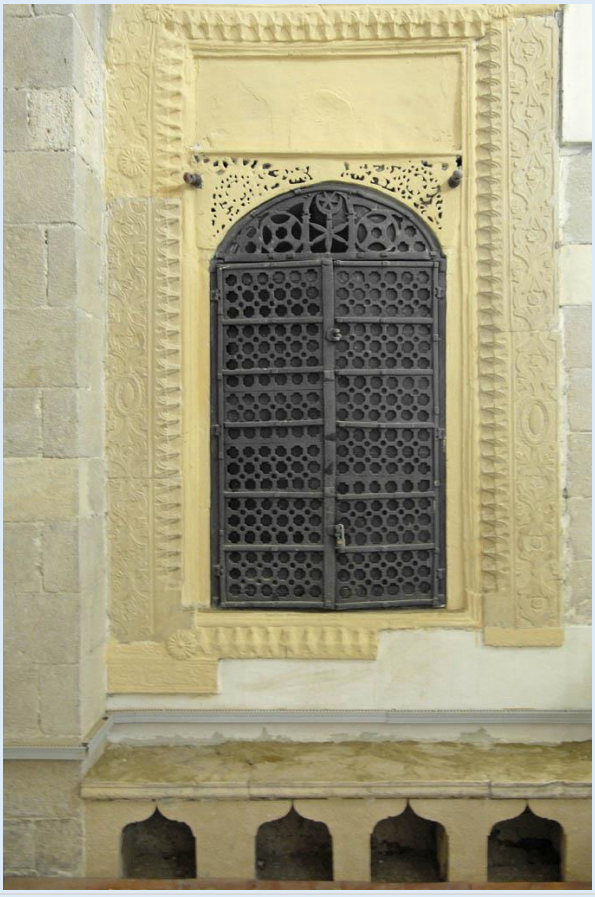
Elazığ'ın Harput Mahdigeresi'nde Sara Hatun Cami XV. yüzyılda Akkoyunlu Sultanı Uzun Hasan'ın annesi Sara Hatun tarafından ahşap bir mescit olarak yaptırmıştır. Bazı kaynaklarda ise bu mescidin yapım tarihi tam olarak 1465 yılı gösterilmektedir. Cami Sultan III. Murad döneminde Hacı Mustafa isimli bir kişi tarafından 1585 yılında onarılmıştır. Sultan Abdülmecid döneminde Harput Müftüsü Hacı Ahmet Efendi tarafından 1843 yılında yeni baştan yapılmış ve bugünkü halini almıştır. Bu onarımlar sonucunda yapı, özgün biçimini yitirmiştir. Cami planı kare olup, ibadet mekanının üzeri birbirlerine hafif sivri kemerlerle bağlanmış dört kalın sütun üzerine oturtulmuş bir kubbe ile örtülmüştür. Kubbe dışında kalan bölümlerin üzeri ise tonozlarla örtülüdür. Caminin önündeki son cemaat yerinin ortasında kubbe, yanlarında da çapraz tonoz örtülüdür. Mihrap beyaz kesme taştandır. Minberi de aynı şekilde beyaz taştan yapılmıştır. Caminin içerisinde ve ana kubbede geometrik ve bitkisel bezemeler görülmektedir. Kesme taş kaide üzerine oturtulan minare iki renkli kesme taştan yapılmıştır. Bu caminin yanında başka yapıların olup olmadığı bilinmemektedir. Günümüze sadece cami ve çeşme gelebilmiştir. Sara Hatun Cami günümüzde halen ibadethane olarak kullanılmaktadır.

Cami girişindeki kitabe…

Harput'un tarihî mabedlerinden Sâre Hatun (Sarahatun) Camii ciddi bir tamire ihtiyaç duyulduğu için XIX. asrın ortalarında temelden yıkılarak yeniden yapılmıştır. Bu faaliyete zenginden fakirine, ağasından çiftçisine bütün Harputlular katılmışlardır. Onları böyle bir

hayra teşvik eden ise Harput'un önde gelen âlim ve müftülerinden İmâmzâde/ Müftüzâde Hacı Ahmed Efendi olmuştur. Hacı Ahmed Efendi'nin talebesi Hoca Rahmî Efendi ise Harput'un o asırdaki önemli şâirlerinin başında gelmektedir. Rahmî Efendi 1259/1843'te inşaatı tamamlanan bu camiye kaside formunda otuz bir beyitlik bir tarih manzumesi yazmış, manzumenin son dört beyti caminin duvarlarından birine kitâbe olarak hakkedilmiştir. Rahmî Efendi'nin divânının ne eski ne de yeni harfli neşirlerinde bulunan bu kaside Ankara

Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Kütüphanesi'ne bağışlanan Harputlu Efendigil Koleksiyonu'ndaki yazma nüshasında yer almaktadır. Bu yazma Hacı Ahmed Efendi'nin torunu Hacı Abdülhamid Hamdî Efendi'nin oğlu olan Maʿmûretü'l-azîz müftüsü Mehmed Kemâleddin Efendi tarafından istinsâh edilmiştir. Kemâleddin Efendi ayrıca dostu İbnülemin Mahmud Kemal İnal'ın ricâsı üzerine bir mektubun-da Rahmî Efendi'yle ilgili bazı anekdotlar da aktarmıştır. Rahmî Efendi'nin dönemin devlet erkânı ile münâsebetine, nâzik, zarif, nüktedân kimliği ve şâirlik kudretine ışık tutan bu bilgiler söz konusu kasideyle birlikte ilk defa bu makalede ele alınmıştır. Bu makalede ayrıca Rahmî Efendi'nin vefât tarihine ve divânının tertibine dair yeni tespitlere de yer verilmiştir.

Zekat Penceresi

Osmanlı döneminde şehirlerin belirli noktalarına konulan "sadaka taşları", İslam dininin, insanlar arasındaki yardımlaşmanın, büyük bir incelikle yerine getirilmesini sağlıyordu. O zamanlar fakir ve muhtaçlar,

sadaka taşında birikenlerden sadece ihtiyacı olan şeyleri ve muhtaç olduğu miktar kadarını alarak, diğerlerini başkalarına bırakmaya özen gösterirlerdi.
Sadaka taşlarına para bırakmak ve oradan para almak için genelde akşam ve gece saatleri tercih edilirdi. Hem akşam karanlığı hem sadaka taşının yüksekliği para miktarının görülmesini engellerdi. Sadaka taşlarının bir başka özelliği de sadece para yardımı yapılabilecek tarzda inşa edilmiş olmasıydı. Kimin neye¸ ne zaman¸ ne kadar ihtiyaç duyacağı¸ her zaman net bir şekilde tespit edilemeyeceğinden dolayı Osmanlı insanı¸ ihtiyaç sahiplerine doğrudan para yardımı yapmayı daha doğru ve yerinde buluyordu.
İşte Harput halkı her yıl zekâtlarını hesap ederek bir kese içerisine koyar, Sara Hatun Camiye gelirlermiş... Camiin içinde ve her iki kapısı arasındaki ara maksurede bulunan pencerenin içerisine bırakıp çıkarlarmış… Az zaman içerisinde pencerenin içi bu zekât keseleriyle dolarmış... Bu pencereye de zekât penceresi denilirmiş... Hakikî ihtiyaçları olanlar, bu pencerenin önüne gelir, bir kese alır giderlermiş... Burada dikkat ve hayret edilecek şey, bu keseler dolusu paralar, pencerede günlerce kalır, kimse elini sürmez, tenezzül edip de o tarafa bile bakmazmış... Sonra bu keseleri ancak zekâta muhtaç olanlar alırlarmış... Bunlar bir keseden fazla almadıkları gibi keseleri muayene edip hangisinde daha fazla para varsa, onu almak gibi bir bedbahtlıkta da bulunmazlarmış... İlk eline gelen keseyi alır, gizlice koynuna koyarak camiden çıkıp gidermiş... ve bunu sadece ihtiyaç sahibi Müslümanlar değil gayrimüslim yoksullar da istifade ediyorlardı.

Elazığ ile İstanbul'u birbirine bağlayan cadde:

BAĞDAT CADDESİ

Şimdiki Gazi ve Hürriyet Caddesi'ni oluşturan yol, İstanbul'un meşhur "Bağdat Caddesi"nin bir devamı… Bir dönem "Bağdat Caddesi" olarak bilinen bu yol zamanla ikiye bölünerek isim değiştirdi.

ÇAYDAÇIRA – İSTANBUL

Sadece Kadıköy'de yaşayanların değil, hemen hemen tüm İstanbul'da yaşayan herkesin bildiği tek caddedir Bağdat Caddesi...

Çağdaş bir kentte var olan tüm özellikleri taşır. Yurtdışında bulunanlar veya oralara gitme imkânı bulanlar, gelişmiş dünyanın önemli caddeleri ile karşılaştırırlar Bağdat Caddesi'ni. Bu ünlü caddenin öyküsü ise bir hayli eskiye dayanır. Neredeyse birçok eski kent, yıllardan beri var olan bu yolun çevresinde oluşmuş ve gelişmiştir.

Osmanlıların İstanbul'un fethetmesinin de öncesinde, eski kaynaklarda Bizans'ı Anadolu'ya bağlayan bir yol olduğu belirtilir. Bu yolu o zamanlar ticaret kervanları ve ordular kullanırlardı. Daha sonra Osmanlılar zamanında daha da önem kazanır. Anadolu'ya çıkacak Osmanlı Ordusu, bugün sadece adı kalan Haydarpaşa Çayırı'nda toplanır; sefer hazırlıklarını burada yaparlardı.

Bağdat Yolu ismini alışı ise, Osmanlı Padişahı IV. Murat'ın Bağdat'a yaptığı ve Osmanlıların zaferi ile sonuçlanan "Bağdat Seferi"ne bağlanır. Osmanlı Padişahı IV. Murat, İranlılar tarafından alınan Bağdat'ı geri alabilmek için seferberlik başlatır. Bağdat'ı İranlılardan almak için yola çıkan Osmanlı ordusu bu seferden zaferle döner. Ordunun İstanbul´dan sefere çıkarken izlediği yol artık Bağdat yoludur ve öyle anılır. Bağdat yolu, Üsküdar Meydanı'ndan başlar, Karacaahmet Mezarlığı'nın arasından ve Haydarpaşa Çayırı'ndan geçerek Bostancı Köprüsü'ne ulaşırdı.

Arapgir'den gelen Roma dönemine ait "Bağdat Yolu"nun güzergâhı, Gügeyik'ten geçerek Keban ve Harput'a doğru gitmektedir. Bağdat yolunun taş kaldırımları ve kilometre taşı yine eski bir kalıntı olan "Kayalısu" mezrasının üstünde bozulmadan bugüne dek kalmıştır. Aynı yol üzerinde "Kemerin yeri" denilen mıntıkada Kilise ve Han kalıntıları vardır.

Bu güzergaha bakıldığında Keban İlçesi Denizli Köyü'nden geçen Bağdat Yolu üzerinde IV. Murat tarafından yaptırılmış bir Kervansaray'ın kalıntıları bulunmaktadır. Yine bir rivayete göre Hanpınar Çeşmesi'nin de IV: Murat zamanında kaldığı ifade edilmektedir. İshak Sunguroğlu'nun Harput Yolları adlı 4. Ciltlik kitabında, Bağdat Yolu üzerinde birçok çeşmenin varlığında bahsedilmektedir. Ama bu çeşmeler günümüzde yerleri belli değildir. 1935'li yıllarda şimdiki Gazi ve Hürriyet Caddelerinin bölünmeden önceki adı "Bağdat Caddesi" olarak kullanılmıştır.

NİCE BAYRAMLARA…

Gökçe KARAGÖZ

Hayırlı Ramazanlar dileyerek bugünkü yazıma başlıyorum. Ramazan ayının sonlarını yaşadığımız bu günlerde, aslında Onbir ayın sultanı Ramazan ayının güzelliklerini ve Ramazan Bayramı'ndan bahsedecektim. Ama Nisan ayı benim için bir başka güzellik daha içeriyor. Eskileri anarken 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı ve bayramda okul törenlerinde okuduğum şiirler aklıma geldi. Aşağıda hem benim 23 Nisan'da ki fotoğrafımı ve 23 Nisan ile yazdığım şiirimi paylaşacağım.
Hem 23 Nisan Bayramınızı hem de Mübarek Ramazan Bayramınızı kutluyorum.

ÇOCUK RUHUMUZ

Bazen geçmişe dalarsın uzun uzun ve derinden
İncitmezsin kimseyi ve kendini
Aniden bir çiçek kokusu alırsın sanki
Bahar gelmiştir, çiçek açmıştır memleket yerinden

Güzel günler için kapatırsın gözlerini
Hayaller göz kapaklarının altında gizli
Devamında tebessüm ettirir seni
Çocukluğun ve 23 Nisan esintileri

Bizler o hiç büyümeyen çocuklarız
Her 23 Nisan'da ruhumuz coşar, dünyaya sığmayız
Hatıralarımız hep taze ve anlamlı
Bizler hep vatanımıza sevdalı
Atamızın armağanı
Ruhu çocuk olanlara manalı
23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramımız kutlu olsun…

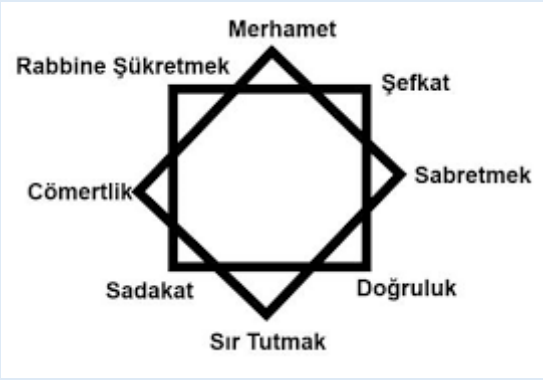

BORDO YAYINCILIK
Yeni Mah. Gazi Cad. No:36 Yüce Pasajı Kat: 1/105
Tel: 0424 2361284
ELAZIĞ

Türk sembollerinden Sekiz Köşeli Selçuklu Yıldızı'nın Anlamı Nedir?

Sekiz köşe gururumuz

ÇAYDAÇIRA-İSTANBUL

Bazı rakamlar vardır günlük hayatımızda çok kullanırız; **7, 8, 12, 40 gibi**. Geçmişten günümüze inançların, kültürlerin birbiriyle etkileşim sonucu nesilden nesile, bir inançtan farklı bir inanca ya da bir milletten farklı bir millete geçmiş bu sembolik rakamlar. **8 rakamı ise** günümüzde bizim daha çok **Selçuklu Yıldızı** dediğimiz de aklımıza gelen bir sembol.

Hepimizin bildiği klasik bir tabirle **Malazgirt Savaşı** ile **Anadolu'nun kapılarını Türklere açan Selçuklular**, Anadolu'ya Türklerin girişini daha da hızlandırmanın yanı sıra bıraktığı eserlerle bir anlamda Anadolu'nun Türk yurdu olmasını sağladı.

Fakat bir bölgenin tam anlamıyla bir milletin izini taşıması sadece topraklara yerleşmekle olmaz, o bölgede insanların kültürünün sanatının da kalıcı olması gerekir ki, o topraklar yurt olabilsin. Selçuklular da Anadolu'da inşa ettikleri anıt niteliğindeki eserlerle **Anadolu'nun Türkleşmesi için** çok sağlam ve başarılı bir temel attılar. Özellikle mimari, kültür ve sanat alanlarında bırakılan bu eserler Anadolu'nun Türk Tarihi açısından temelini oluşturdular.

Selçukluların inşa ettiği medrese, cami, türbe, kervansaray gibi birçok yapıda özellikle taş malzemeyi kullanmayı tercih ettiler ve bunların üzerine de **geometrik motifler** işlediler. Bunlarda **kazayağı** gibi eski Türklerin yaşamını yansıtan **Şamanizm** kökenli birçok süslemenin yanı sıra hepimizin **İsrail bayrağındaki altı köşeli yıldız** yani **Davud Yıldızı** ya da **Süleyman Mührü** ile karıştırdığımız sekiz köşeli iç içe geçmiş iki kareden oluşan **Selçuklu Yıldızı** çok önemli bir yere sahiptir.

Anadolu'da biz bunu **Selçuklu Yıldızı** olarak bilirken, Orta Asya'da **Türkistan Yıldızı** olarak bilinir. İslamiyet'te ise **8 cennetin olduğu** ve 8 köşeli yıldızın da 8 cennet kapısını simgelediği söylenir.

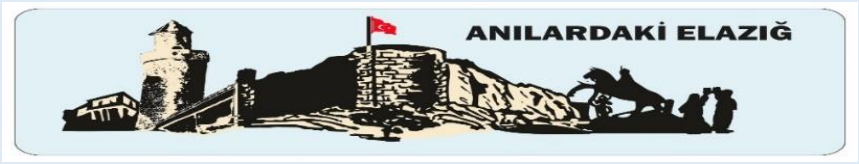
Anadolu Selçuklu Devleti'nin en önemli şehirlerinden olan **Konya, Sivas, Kayseri, Erzurum, Antalya** başta olmak üzere Anadolu'nun her yerinde bu sembolün olduğu yapılara rastlamak mümkündür. **Darüşşifalardan** tutun da camilerde, medreselerde, taç kapılarda hatta şadırvanlarda bile 8 köşeli yıldız mutlaka kullanılmıştır.

Elazığ'da da 8 köşeli yıldız sembolü kaskette kullanılmıştır. Elazığ'ın sekiz köşeli kasketi her ne kadar bazı kimseler tarafında kabul edilmezse de "8 köşeli yıldız"ın anlamını bu kaskett görmek gerek.

İç içe geçen iki kareden oluşan Selçuklu yıldızının her bir ucu bir erdemi simgeler. **Bunlar sırasıyla;** Merhamet, Şefkat, Sabretmek, Doğruluk, Sır Tutmak, Sadakat, Cömertlik ve Rabbine şükretmektir. Elazığ'a özgü sekiz köşe şapkanın her bir köşesinin de bir anlamı vardır. Elazığlı bu hususiyetleri taşımak zorundadır. Şapkanın sekiz köşesi; yiğitlik, mertlik, çalışkanlık, cömertlik, dürüstlük, misafirperverlik, alçak gönüllülük, doğruluk gibi değerleri temsil etmektedir.

Albayımın ardından

Burhan AYERİ

Kaynak: Yeniçağ Gazetesi 04 Nisan 2018

Elazığ, ilginç bir yerdir. Benim için özeldir. Öncelikle belirteyim, hiçbir köken bağım yok. Ancak, bu kentin insanlarıyla gönül bağım var. Hayatımın her döneminde mutlaka birkaç **Gaggo** -*Mustafa Keser'e göre doğrusu bu*- ile tanıştım. Hatta çalışma imkanım oldu. **Ahmet Kabaklı** Hocam bunların başında gelir. Eşi ve yeğenleriyle -*özellikle* **Servet Kabaklı**- bağımız daha güçlendi.

Elazığ'ın TSK ve Emniyet Teşkilatı'ndaki varlığını hemen anlarsınız. Gümrük Muhafaza'yı ve yargıyı da bu kuruluşların içine dahil edebiliriz. Hepsinden iyi dostluklarım oldu. Hangisini yazsam, ötekilere haksızlık edeceğime inanıyorum. Yine de **Mehmet Ağar** ve onun Cevdet Sunay'ın koruma müdürlüğünü yapmış babası iki tık öndedirler. **Ağar'**ı bugün de sevmeyen olduğunu sanmıyorum. Hele birlikte çalıştığı polisler.

Esas amacım

Yedek Subaylık yıllarımda bir başka Gaggo'yu tanıdım; **Tahir Alkan**. Tuzla'daki eğitimin sonunda **"Özel kura"** beklerken, bir de baktım **Gaziantep**'teyim. Kendimi 122. Seyyar Jandarma Alayı'nda buldum. Gecikmiş tayinim çıkana kadar, burada **"İstihbarat Subaylığı"** yaptım. Şanslıydım çünkü, komutan Tahir Alkan adlı bir jandarma albayı idi. İnsanları tanımak için birkaç gün, hatta birkaç saat yeter. Düşünün Elazığlı Alkan'la aylar geçirdik. Unutulmayacak anılarım oluştu. O dönem **Martavan**, **Arpakesmez** gibi yerleri gördüm. Hatta çatışmalara katıldım. Bu bölgeleri son yıllarda öğrenmeyen kalmadı. Suriye'deki kaos ve doğurduğu savaşla haberlerden eksik olmuyorlar.

Gelelim yine Tahir Alkan'a. Kanımız tam uyuşmuşken Ankara'dan telsiz emri geldi; *"Burhan Ayeri, 10. Jandarma Bölge Komutanlığı emrine tayin edilmiştir".* Albay müthiş sinirlendi; **"Benim kızım Ankara'da Eczacılık Fakültesi'ni kazandı. Benim talebimi reddettiler. Bir Asteğmeni İstanbul'a almayı tercih ediyorlar"**. Sonunda da ekledi; **"Hem de** -*acele ilişiğinin kesilerek*- **bildirilmesi diye not düşüyorlar"**.

Kilis'in konumu

İtiraf edeyim, albayın bu üzüntüsüne tanık olunca yerin dibine girdim. Ayrılana kadar hiç yüzüme bakmadan konuştu. Böylesine dürüst, çalışkan ve vatansever birinin hüznüne sebep olduğum için hâlâ burukluk yaşıyorum.

Tahir Alkan, o güne kadar **"Hudut İhbar ve Vukuatları"**ndaki başarılarımdan dolayı, bana hep güler yüzle bakardı. Personelini de karpuz seçer gibi ayırırdı. O zamanlarda **Kilis**, Gaziantep'e bağlı ilçe idi. 122. Seyyar Jandarma Alayı da bir istisnaydı. Her alayda dört bölük olurken bizde altı tane vardı. Çünkü, Kilis, Suriye'nin içine girmiş parmak gibidir. Yani korunması zor sınırlara sahiptir. Alkan'ın formülüyle bu uygulama yürürlüğe sokulmuştu.

Parçaladığı pardösü

Alkan Albayla Kilis'e her gittiğimizde çarpıcı gözlemlerim oldu. Örneğin **Safiye Ayla**'ya yavru ceylan yollayıp kalbini kazanan üsteğmen -*adını yazmıyorum*- orada görevliydi. Tahir

Alkan onu şaibeli bulup, geri hizmete çekmişti. Yine bir yıldırım teftişte o subayı sırtında imperteks pardösüyle görünce kızılca kıyamet koptu. Komutan o İtalyan menşeli pardösüyü, sırtından çıkartmadan parça parça etti. Bu Alkan'la ilgili bir tek anım.
Sonra Siirt falan derken komutanın Ankara İl Jandarma'nın başına getirildiğini haber aldım. Eşini ve oğlunu kaybettiğini ise daha yakın dönemde öğrendim.

Altemur ağabeyin lafı

Altemur Kılıç'ın Hayri Köklü kardeşime söylediği bir sözü tekrarlamak istiyorum; **"Eğer, Hürriyet'te ilanım yoksa yaşıyorum demektir"**. Jandarma Kıdemli Albay Tahir Alkan'ın vefatını bu şekilde öğrendim. Meslek büyüğümün sözlerinin doğruluğunun ispatı oldu. Dürüstlük ve vatanseverlik sembolü bir Gaggo'ya rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum. Mekanı cennet olsun. Bu vesileyle onu duymayanlara biraz tanıtabildiğim için huzur duyuyorum.

Elazığ Halk Eğitim Merkezi'nde kursiyerlerin defilesi.
Kaynak: 1967 Yılı Elazığ il Yıllığı

ELAZIĞ ÇOCUK OYUNLARI

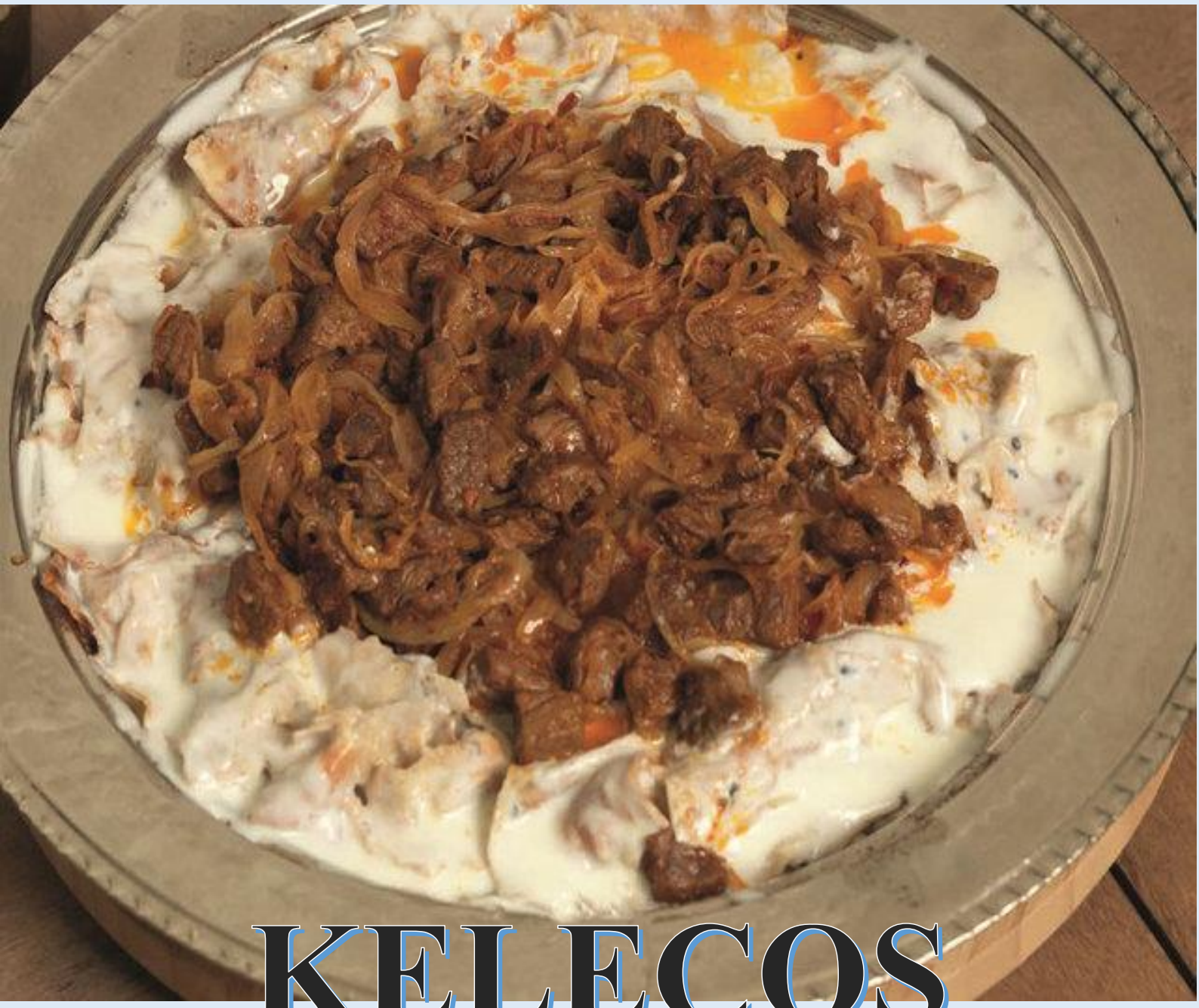
MENDİL BIRAKMA (YAĞ SATARIM, BAL SATARIM)

İlk *mendil bırakan*, taş tutma yöntemiyle kura çekerek seçilir.
Diğer oyuncular, sırtları dışa, yüzleri içe dönük bağdaş kurup halka oluştururlar.
Mendil bırakan, elinde mendil, halkanın dışında, diğer oyuncuların etrafında dolaşmaya başlar. Sonunda bir kişiyi hedef belleyip mendili belli etmeden onun arkasına bırakır. Bir tur daha döner ve eğer hedef oyuncu arkasına bırakılan mendilin varlığını hâlâ fark etmemişse o zaman onu tutup sırtına biner. Böylece *mendil bırakan,* galip sayılır ve yenilenin yerine oturur; yenilense artık yeni *mendil bırakan* olarak oyunu devam ettirir. Ama olur da, arkasına mendil bırakılan kişi durumun farkına varırsa hemen yerinden kalkıp *mendil bırakanın* peşinden koşarak, kendinden boşalan yere oturmadan önce onu yakalamaya çalışır. Eğer başarırsa, kendisi *mendil bırakanın* sırtına biner ve önceki yerine döner. İlk oyuncu, *mendil bırakan* rolünü oynamaya devam eder.

UZUNEŞŞEK

Her biri 4-5 oyuncudan oluşan iki rakip takım arasında oynanır. Oyunu başlatacak olan taraf, taşla "yaş-kuru" yöntemiyle belirlenir.
Kurayı kaybeden takımın oyuncuları, birbiri ardı sıra bedenlerini iki büklüm eğerek bir köprü oluştururlar. Yalnızca birinci oyuncu eğilmez, sırtını duvara yaslayıp dik durur. İkinci oyuncu eğilir, başını birincinin karnına dayayıp onu destek niyetine kullanır. Duvara yaslanan takım arkadaşı, kurulacak insan zinciri sağlam olsun diye elleriyle onu omuzlarından sıkıca tutar. Üçüncü oyuncu, aynı şekilde eğilir ve kollarıyla ikinci oyuncunun kalçalarına sıkıca sarılarak başını onun bacaklarının arasına sokar. Dördüncü (ve muhtemelen beşinci de) aynı şeyi yapar. Böylece dört ya da beş oyuncuyla düz bir hat ya da zincir oluşturulur.
Oyunu diğer takımın oyuncuları başlatır. Bunlardan ilki, on adım mesafeden zincirin son halkasına doğru koşarak, düşmeden olabildiğince ön tarafa ulaşmak için üzerinden atlar ve birinin sırtına biner. Akabinde, iki takımın önceden anlaştığı gibi 20, 50 ya da 100'e kadar sayar. Dört arkadaş da birbiri ardı sıra atlayıp aynı şekilde rakiplerinin sırtına biner ve saymaya başlarlar. Atlayanlardan herhangi biri düşer ya da ayağını yere değdirirse takımı kaybetmiş sayılır ve roller değişir.

KELECOŞ

½ kg yağlı kavurma
1 kg soğan
4 diş sarımsak
Tuz
Kuru lavaş
Kesik ayran yerine:
1 kg yoğurt
1 yumurta
1 çorba kaşığı un
1) Un ve yumurta yoğurtla karıştırılıp kaynatılır sonra içine dövülmüş sarımsaklar eklenir.
2) Soğan doğranır, kavurmayla kavrulur, isteğe göre baharat eklenir.
3) Yanında kuru, parçalanmış lavaş servis edilir.
4) Yemeden önce tabağa lavaş doldurulur, sonra et, üzerine sarımsaklı yoğurt konur.

Hoş Köyü Bağları